

**Vai Viesītes novada pašvaldības rīcība,
nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar
kapsētu izmantošanu saistītos
pakalpojumus, ir likumīga un lietderīga?**

Rīga 2018

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Vai Viesītes novada pašvaldības rīcība, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistītos pakalpojumus, ir likumīga un lietderīga?

2018.gada 7.februārī

Likumības un lietderības revīzija “Vai pašvaldību rīcība, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistītos pakalpojumus, ir likumīga un lietderīga?”

Revīzija veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Piektā revīzijas departamenta 2017.gada 2.janvāra revīzijas uzdevumu Nr.2.4.1–1/2017

Vāka noformējumā izmantota fotogrāfija no Valsts kontroles revidentu arhīva

Cienījamais lasītāj!

Pašvaldības paveikto kapsētu apsaimniekošanas jomā iedzīvotāji novērtē, kad saskaras ar nepieciešamību apbedīt piederīgos vai tuviniekus un apkopjot viņu kapu vietas.

Pirmajā gadījumā iedzīvotāji sagaida saprotamus un ērti pieejamus pakalpojumus un skaidru maksājumu veikšanas kārtību, lai skumju brīdī netiktu apgrūtināti ar sarežģītām birokrātiskām procedūrām. Savukārt rūpēs par tuvinieku atdusas vietām iedzīvotājiem ir būtiski, cik labi iekārtota ir kapsētu infrastruktūra – vai ir sakopti celiņi, uzstādīti soliņi, ierīkotas ūdens ņemšanas vietas, pieejamas atkritumu urnas un nodrošināts viss cits nepieciešamais.

Revīzijā mēs rūpīgi izvērtējam visas šīs lietas, vienlaikus pievēršot uzmanību, vai informācija gan par obligāti veicamajiem maksājumiem, gan par pakalpojumiem un to saņemšanas kārtību, gan par apbedīto personu reģistriem, kas ļautu nepieciešamības gadījumā atrast savu piederīgo vai tuvinieku, ir pieejama iedzīvotājiem.

Informācijas pieejamībā būtiski ir ņemt vērā iedzīvotāju dažādās vajadzības un paradumus. Ja vieniem informāciju ērtāk ir iegūt pašvaldības mājas lapā internetā, tad citi šo informāciju vēlas saņemt pie kapu pārziņiem vai kapos izvietotajos informatīvajos stendos.

Tā kā kapsētu izveide ir saistīta ar ievērojamām investīcijām, tad ir svarīgi par to domāt savlaicīgi un plānot ilgtermiņā. Tāpēc mēs izvērtējam arī pašvaldības plānos paredzētās darbības kapsētu turpmākai attīstībai.

Viesītes novada pašvaldība ir nodrošinājusi ērtu un pārskatāmu informāciju iedzīvotājiem tīmekļa vietnē, veikusi nozīmīgus ieguldījumus Viesītes kapsētas labiekārtošanā, savukārt pilnveidojumi

ir nepieciešami apbedījumu vietu un apbedīto uzskaitē un reģistrācijā, kā arī uzraudzības sistēmā.

Pateicamies Viesītes novada pašvaldības vadībai un darbiniekiem par sadarbību, sniedzot revīzijas veikšanai nepieciešamo informāciju un paskaidrojumus, kā arī sniedzot viedokli par kapsētu apsaimniekošanas jomas tālāko attīstību valstī kopumā!

Revīzijas laikā izveidojusies konstruktīvā sadarbība dod mums pārliecību, ka nepieciešamie pilnveidojumi kapsētu pārvaldības un apsaimniekošanas jomā Viesītes novadā tiks pilnvērtīgi ieviesti.

Ar cieņu
departamenta direktors

Edgars Korčagins

Saturs

Kopsavilkums	5
Motivācija	5
Galvenie secinājumi	6
Būtiskākie ieteikumi.....	8
Ziņojuma struktūra	8
Situācijas apraksts	10
Pašvaldības apraksts	12
1. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem iespēju cieņpilni apbedīt aizgājēju, noorganizējot skaidru, vienkāršu procesu un ar to saistīto informāciju, kā arī ir nodrošinājusi kapsētu izmantošanai ērtu un pieejamu vidi?	14
1.1. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem pilnīgu un precīzu informāciju par tās pārziņā esošās kapsētu infrastruktūras izmantošanu?	14
1.2. Vai Pašvaldība ir izveidojusi tādu apbedījumu vietu un apbedīšanas uzskaites sistēmu, kas ļauj pamatot Pašvaldības pieņemtos lēmumus kapsētu infrastruktūras paplašināšanā, kā arī nodrošina kvalitatīvu pakalpojumu?	16
Apbedījumu reģistrācija	16
Kapavietu uzskaitē, neoptu kapavietu apsekošana	19
Kapsētās veikto darbību uzraudzība	19
1.3. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem kapsētu izmantošanai ērtu un pieejamu vidi?	20
2. Vai Pašvaldībā izveidotā attīstības plānošanas un budžeta sistēma atbilst labai pārvaldībai un ļauj pamatot Pašvaldības finanšu resursu izlietojumu iedzīvotājiem prioritārām vajadzībām?	22

2.1. Vai Pašvaldībā ir noteikti konkrēti mērķi un uzdevumi, kas ir saistīti ar kapsētu infrastruktūras attīstību un kapsētu apsaimniekošanu?.....	22
Prioritāšu definēšana attīstības plānošanas dokumentos	23
Mērķu sasniegšanas uzraudzība.....	24
2.2. Vai budžeta plānošana Pašvaldībā tiek sasaistīta ar Pašvaldības attīstības mērķiem un uzdevumiem?	26
Alternatīvo risinājumu analīze.....	27
Budžeta plānošana	27
3. Vai Pašvaldības rīcība ar finanšu līdzekļiem, nodrošinot kapsētu infrastruktūras izveidi un uzturēšanu, ir ekonomiski pamatota?	29
Izdevumi kapsētu infrastruktūras attīstībai	29
Maksas pakalpojumu cenu noteikšana.....	30
Kapsētu apsaimniekošanas maksas pakalpojumu uzskaitē.....	30
Pašvaldības viedoklis	32
Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes	33
Termini un skaidrojumi	40
1.pielikums	41
Atsauces.....	43

Kopsavilkums

Motivācija

Ik dienu Latvijas kapsētās tiek apbedīti vidēji 78 mirušie. Lielākā daļa no vairāk nekā 1700 kapsētām ir pašvaldību pārziņā, taču liela daļa kapsētu pieder arī baznīcu draudzēm.

Kapsētu izveide un uzturēšana ir uzdots pašvaldībām, taču valstiskā līmenī nav reglamentēta, tāpēc pašvaldības pēc savas izpratnes saistošajos noteikumos reglamentē kapsētu izmantošanu un kapavietu iegūšanu, kā arī nosaka ar to saistītus maksājumus. Vienlaikus pašvaldības ar savu institūciju starpniecību iesaistās apbedīšanas tirgū, piedāvājot dažādus maksas pakalpojumus, tajā skaitā kapa rakšanu, inventāra nomu u.tml.

Ņemot vērā lielo pašvaldību skaitu valstī un to atšķirīgo rīcību ar kapsētu apsaimniekošanu saistīto jautājumu risināšanā, situācija var būtiski atšķirties pat blakus esošās pašvaldībās. Tādējādi piederīgajiem var būt sarežģīti iegūt tiem nepieciešamo ar kapavietas iegūšanu un apbedīšanu saistīto informāciju paaugstināta stresa apstākļos.

Revīzija tika veikta, lai izvērtētu, vai iedzīvotāji var pilnvērtīgi un viņiem ērtā veidā saņemt piederīgo apbedīšanai nepieciešamo informāciju un pakalpojumus, un lai apzinātu pašvaldību rīcību kapsētu izveidošanas un apsaimniekošanas jautājumu risināšanā, izvērtētu tās atbilstību normatīvajiem aktiem, kā arī novērtētu pašvaldību veikto darbību un tām izlietoto līdzekļu izmantošanas efektivitāti.

Revīzijas rezultātā paredzēts apkopot pašvaldību pozitīvo pieredzi un raksturot aizgājēja cieņpilnai apbedīšanai nepieciešamo darbību kopumu, tajā skaitā, vienkāršojot un uzlabojot iedzīvotājiem nepieciešamās informācijas iegūšanu.

Revīzijā kopumā tika vērtēta pašvaldību pārziņā esošo kapsētu izmantošana un apsaimniekošana, tajā skaitā kapsētu teritorijas un infrastruktūras attīstības plānošana un īstenošana, informācijas pieejamība, jomas darbības organizēšana un finansēšana, kā arī uzraudzība un kontrole.

Tika sagatavots informatīvs ziņojums, kurā norādīti būtiskākie konstatējumi, secinājumi, salīdzināta situācija pašvaldībās, tajā skaitā apzinot informāciju par jomas reglamentējumu un noteiktajiem

Revīzija ir veikta, lai sekmētu Pašvaldības pārziņā esošo kapsētu efektīvu pārvaldīšanu nolūkā nodrošināt aizgājēja cieņpilnai apbedīšanai nepieciešamo.

obligātajiem maksājumiem visās 119 pašvaldībās, kā arī pausts Valsts kontroles viedoklis par situāciju valstī kopumā.

Savukārt katrai no izlasē iekļautajām 11 pašvaldībām tika sagatavots atsevišķs ziņojums par kapsētu jomas apsaimniekošanu un attīstību, raksturojot un novērtējot katras pašvaldības darbību atbilstību normatīvajiem aktiem un lietderības aspektiem.

Lai sniegtu pilnīgu ieskatu kapsētu jomas organizācijas un finansēšanas modeļos, revīzijas izlasē tika iekļautas pašvaldības no visiem Latvijas novadiem ar atšķirīgu iedzīvotāju skaitu un sastāvu, atšķirīgu budžetu un administratīvi–teritoriālo raksturojumu¹, kas ļāva aptvert dažādas reliģiskās konfesijas, tradīcijas, kā arī vērtēt atšķirīgus apsaimniekošanas modeļus, finanšu ietekmi uz jomas pakalpojumu nodrošinājumu.

Lai nodrošinātu revidentu secinājumu pārskatāmību, katras nodaļas sākumā norādīts viens vai vairāki vērtētie Pašvaldības darbības rādītāji un sniegts novērtējums, izmantojot luksofora principu: zaļš – vērtējamais aspekts ir sakārtots, dzeltens – ir nepieciešami precizējumi, papildinājumi, sarkans – konstatētas būtiskas neatbilstības, problēmas. Vērtējuma kopsavilkums attēlots sadaļas “Galvenie secinājumi” beigās.

Galvenie secinājumi

Pašvaldība veic tās pārziņā esošo 25 kapsētu ikdienas uzturēšanas un apsaimniekošanas darbības, lai nodrošinātu iedzīvotājiem nepieciešamo mirušo tuvinieku cieņpilnai apbedīšanai, tomēr revīzijā konstatētais liecina, ka šai jomai netiek pievērsta pietiekama Pašvaldības uzmanība, neraugoties uz tās specifisko un delikāto raksturu – ne visas darbības ir īstenotas saskaņā ar normatīvo aktu prasībām un atbilstoši labai pārvaldībai, tādējādi ir nepieciešami jomas pilnveidojumi.

Galvenā problēmjoma ir tā, ka Pašvaldībā nav noorganizēta un līdz ar to netiek veikta precīza un pilnīga uzskaitē par kapsētu izmantošanu, tajā skaitā apbedījumiem pieejamajām vietām un veiktajiem apbedījumiem.

Lai gan jau 2010.gadā ir pieņemti kapsētu jomu reglamentējoši saistošie noteikumi, kas paredz kapsētu īpašnieka un apsaimniekotāju pienākumu veikt apbedījumu uzraudzību un apbedīto reģistrāciju un datu kartēšanu, Pašvaldība noteikto neīsteno:

- ☺ lielākajā daļā kapsētu mirušo apbedīšana notiek haotiski, neīstenojot uzraudzību no Pašvaldības puses;

- ☑ ir izstrādāti tikai četru Pašvaldības pārziņā esošo kapsētu plāni un vēl divu kapsētu plānu izstrāde ir uzsākta;
- ☑ mirušo reģistrācijas žurnāli tiek kārtoti 13 kapsētās, 9 kapsētās tiek apzināta informācija par iepriekš apbedītajiem, turklāt, tā kā arī saistošie noteikumi neparedz reģistrējamo datu apjomu, katrā no 13 kapsētām tiek reģistrēta atšķirīga informācija par apbedīto;
- ☑ nedz kapsētu plāni, nedz arī dati par apbedītajiem nav pieejami publiski;
- ☑ Pašvaldība neveic kapavietu apsekošanu un nekopto kapavietu aktēšanu.

Ne visa informācija Pašvaldības tīmekļa vietnē ir pārskatāma un viegli atrodamā – saistošie noteikumi ir atrodami, tikai meklējot pēc to izdošanas gada.

Ņemot vērā minēto, iedzīvotājiem var rasties problēmas informācijas iegūšanā par senāk mirušiem tuviniekiem un to apbedījumu vietām.

Precīzas informācijas neesamība neļauj Pašvaldībai plānot kapsētu jomas sakārtošanu un attīstību, tādējādi netiek nodrošināta sasaiste starp attīstības plānošanu un budžetu – Pašvaldība pastāvīgi īsteno projektus kapsētu infrastruktūras pilnveidošanai, tomēr ne visi kapsētu labiekārtošanas darbi notiek strikti saskaņā ar attīstības plānošanas dokumentos izvirzītajām prioritātēm, noteiktajiem rīcības virzieniem un uzdevumiem, bet gan saskaņā ar kārtējā gada budžeta iespējām. Turklāt nav noteikti konkrēti un izmērāmi kapsētu teritoriju un infrastruktūras attīstībā veicamo darbību rezultāta rādītāji un to salīdzināmas vērtības, kas neļauj novērtēt Pašvaldības sasniegtā atbilstību iepriekš plānotajam, respektīvi, pārliecināties par veikto darbību atbilstību iedzīvotāju prioritārajām vajadzībām.

Līdztekus minētajam problēmu lokam ir konstatētas neatbilstības arī finanšu uzskaitē un izlietojumā: lai gan Pašvaldībā ir nodrošināta ar kapsētu saimniecību saistīto izdevumu nodalīta grāmatvedības uzskaitē atsevišķā funkcionālās kategorijas apakškodā, kā arī ir veikta maksas pakalpojumu cenu kalkulācija, metodika izmaksu uzskaitē un pašizmaksas noteikšanai nav izstrādāta. Turklāt pakalpojumu cenu kalkulācijās nav ņemtas vērā jaunās kapličas būvniecības izmaksas, tādējādi pakalpojumu cena ir būtiski samazināta.

Apkopojot secinājumus, sniedzam Valsts kontroles revidentu vērtējumu par mūsu izvirzīto cieņpilnas apbedīšanas nodrošināšanas priekšnosacījumu izpildi Pašvaldībā, darbību atbilstību normatīvajiem aktiem, kā arī izveidotajām kontrolēm (*skatīt 1.attēlu*).

Pašvaldības darbības rādītājs	Sakārtots	Nepieciešami pilnveidojumi	Būtiskas problēmas
Nodrošinājums ar informāciju par būtiskajiem jautājumiem		●	
Kapavietas iegūšanas nosacījumi un procesa vienkāršums	●		
Ar apbedīšanu saistīto pakalpojumu organizēšana			●
Infrastruktūras nodrošinājums, kapsētu labiekārtojums		●	
Atbilstība normatīvo aktu prasībām		●	
Pašvaldības izveidotā kontroles sistēma		●	

1.attēls. Pašvaldības darbību vērtējums.

Būtiskākie ieteikumi

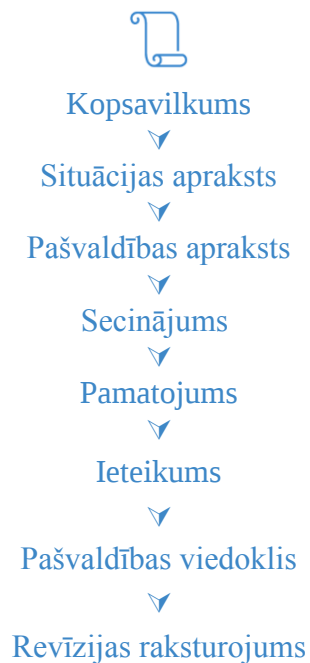
Pamatojoties uz revīzijā konstatēto un mūsu secinājumiem, Pašvaldībai tika sniegti pieci ieteikumi, kurus ieviešot:

- ✓ tiks veiktas darbības, lai uzlabotu iedzīvotājiem būtiskās ar kapsētu izmantošanu saistītās informācijas pieejamību;
- ✓ tiks veiktas darbības, lai nodrošinātu labāku pakalpojumu pieejamību klientam;
- ✓ tiks īstenoti pasākumi, lai pilnveidotu Pašvaldības attīstības un budžeta plānošanu;
- ✓ tiks veiktas darbības, lai uzlabotu Pašvaldībā ieviestās kontroles.

Ziņojuma struktūra

Informācija ziņojumā izklāstīta šādā secībā:

- ✓ Ēss kapsētu apsaimniekošanas situācijas apraksts;
- ✓ Pašvaldības ēss raksturojums;
- ✓ revīzijas secinājumi, konstatējumi un ieteikumi, sadalot tos trīs būtiskās nodaļās; katras nodaļas ievadā ir sniegts Valsts kontroles viedoklis, secinot būtiskāko un to tālāk nodaļā pamatojot ar revīzijas konstatējumiem;
- ✓ revidējamās vienības iesniegtais viedoklis par veikto revīziju;

- ☺ revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes (mērķis, juridiskais pamatojums, atbildība, apjoms, ierobežojumi).

Ziņojuma pirmajā nodaļā ir izvērtēta iedzīvotājiem būtiskās informācijas par Pašvaldības kapsētu izmantošanu pieejamība, raksturota Pašvaldības izveidotā apbedījumu vietu un apbedīšanas uzskaites sistēma, kā arī novērtēta kapsētu pieejamība un labiekārtojums.

Ziņojuma otrajā nodaļā ir analizēta Pašvaldības attīstības un budžeta plānošanas sasaiste, izvērtējot, vai līdzekļi kapsētu infrastruktūrā tiek investēti saskaņā ar definētajām prioritātēm un aktuālajām vajadzībām.

Trešajā nodaļā ir analizēts rīcības ar Pašvaldības līdzekļiem pamatojums – vērtēts, vai Pašvaldība tās kapsētu infrastruktūru izmanto efektīvi, vai gūst un precīzi uzskaita visus paredzētos ieņēmumus, kontrolē izmaksu pamatotību.

Revīzijas ziņojumā ietverts revidējamās vienības iesniegtais viedoklis par veikto revīziju.

Sadaļā “Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes” ietverta informācija par revīzijas veikšanas mērķi, juridisko pamatojumu, atbildību, apjomu, ierobežojumiem, kā arī norādīti vērtēšanas kritēriji un sniegts to izpildes kopsavilkums.

Situācijas apraksts

Kapsētu izveidošanas un uzturēšanas un ar to cieši saistītās mirušo kremācijas un apbedīšanas pakalpojumu sniegšanu likumā “Par pašvaldībām” noteiktās² autonomās funkcijas “*gādāt par kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošanu un uzturēšanu*” īstenošanai Latvijā reglamentē MK noteikumi³, kā arī likumā noteiktā kārtībā⁴ izdoti pašvaldību saistošie noteikumi pretēji mūsu kaimiņvalstīm, kur ir pieņemti jomu reglamentējoši likumi⁵.

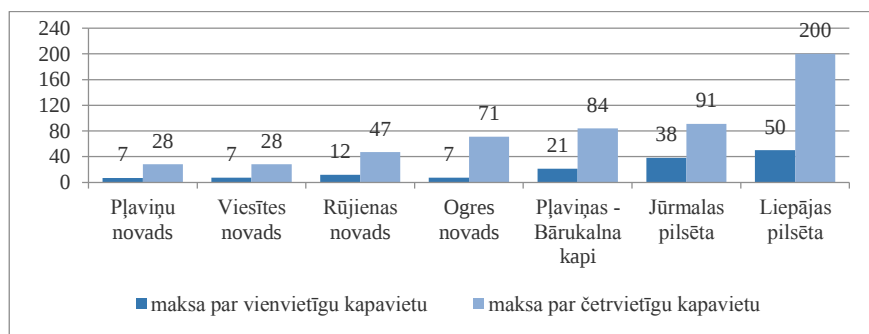
Kapsētu apsaimniekošanas un izmantošanas noteikumi ir izstrādāti 91 pašvaldībā. Tajos ietverts ļoti atšķirīgs jautājumu loks, kā arī konkrētas normas reglamentētas dažādi.

Pašvaldības arī atšķirīgi attiecas pret dažādu maksājumu noteikšanu par to pārziņā esošo kapsētu uzturēšanu un apsaimniekošanu, tomēr viens vai vairāki ar kapsētu izmantošanu saistīti obligāti veicamie maksājumi ir noteikti 80 pašvaldībās. To piemēri attēloti 1.pielikumā.

Piemēram, Viesītes novada pašvaldībā ir noteikts⁶ viens obligāti veicams maksājums: maksa par jaunu kapavietu. Savukārt Dobeles novadā papildus jaunas kapavietas iegādes maksai ir noteikti⁷ vēl arī maksājumi par jaunas kapavietas ierādīšanu un iemērīšanu, par nomas līguma slēgšanu un ar apbedīšanu saistīto dokumentu noformēšanu.

Noteiktie maksājumi variē ļoti lielā amplitūdā, piemēram:

- ☺ revīzijas izlasē iekļautajās pašvaldībās maksa par kapavietas ierādīšanu ir noteikta no 7,00 euro līdz 50,00 euro par vienvietīgu kapavietu un no 28,00 euro līdz 200,00 euro par četrvietīgu kapavietu (*skatīt 2.attēlu*), savukārt citu administratīvo teritoriju pašvaldībās tā ir noteikta pat 578,51 euro par vienvietīgu kapavietu⁸ un 874,71 euro par četrvietīgu kapavietu⁹;

2.attēls. Kapavietas ierādīšanas maksa revīzijas izlasē iekļauto pašvaldību kapsētās¹⁰, euro.

- ☑ sešās pašvaldībās¹¹ noteiktā nomas maksa par kapavietu gadā ir no 1,42 *euro* līdz 4,15 *euro* par vienvietīgu kapavietu.

Līdztekus pašvaldību noteiktajiem obligāti veicamajiem maksājumiem par kapavietas iegūšanu piederīgie var izvēlēties arī citus pašvaldību vai komercsabiedrību piedāvātus maksas pakalpojumus, lai pienācīgi atvadītos no mirušā tuvinieka, piemēram, kapličas nomu atvadu ceremonijai, mirušā uzglabāšanai līdz ceremonijai, kapavietas noformēšanu pirms ceremonijas un sakopšanu pēc apbedīšanas u.tml.

Atšķirīga ir arī pašvaldību tīmekļa vietnēs izvietotā informācija par kapsētu apsaimniekošanu un izmantošanu – saistošie noteikumi, maksas pakalpojumu apraksti, cenrāži ir izvietoti dažādās tīmekļa vietņu sadaļās, un ir nepieciešams ilgs laiks informācijas atrašanai.

Esošā krasi atšķirīgā situācija dažādos novados – kapsētu jomas reglamentējuma esamība, maksājumu veidi, to apmērs, samaksas kārtība, pieejamās informācijas apjoms, tās atrašanai patērējamais laiks – liedz piederīgajam ātri iegūt pilnīgu un salīdzināmu informāciju, kas nepieciešama saistībā ar mirušā radnieka apbedīšanas vietas izvēli, iegūšanu un apbedīšanu.

Valsts kontroles ieskatā pašvaldībai jānodrošina, lai ikviens iedzīvotājs, saskaroties ar nepieciešamību apbedīt piederīgo, to var izdarīt cieņpilni, pēc saviem ieskatiem, vēlmēm un iespējām izvēloties nepieciešamos pakalpojumus. Šim nolūkam ir jānodrošina šādi priekšnosacījumi:

- ☑ precīza, pilnīga un dažādām mērķauditorijām viegli un ātri atrodamā informācija par jautājumiem, kas saistīti ar apbedīšanu un kapsētu izmantošanu;
- ☑ pieejama kapavieta, ietverot skaidrus tās iegūšanas nosacījumus un vienkāršu procedūru;
- ☑ pieejams un saprotams piedāvāto ar kapsētu izmantošanu un apbedīšanu saistīto pakalpojumu klāsts par samērīgu, objektīvi pamatotu samaksu (cenrāži), kā arī apraksts un saņemšanas kārtība, ieskaitot pakalpojuma saņemšanai nepieciešamos dokumentus;
- ☑ attīstīta kapsētu infrastruktūra, ieskaitot izvadīšanas būves (tajā skaitā kapličas), labiekārtojumu¹² un uzskaites sistēmu, kam jānodrošina iedzīvotājiem ātri un ērti iegūstama informācija par Latvijas kapsētās apbedītajiem, kā arī kapavietu pieejamību.

Ņemot vērā minēto, revīzijā tika izvērtēts:

- ☑ kā Pašvaldība plāno un īsteno kapsētu infrastruktūras attīstību un ikdienas uzturēšanu;

- ☑ vai un kā reglamentēta kapsētu izmantošana, tajā skaitā, vai ir noteikti ar kapsētu izmantošanu saistīti maksājumi;
- ☑ kā iedzīvotājiem iespējams iegūt informāciju par kapavietu iegūšanu un apbedīšanas procesa organizāciju Pašvaldības kapsētās;
- ☑ vai un kā tiek uzskaitītas un kartētas apbedījumiem pieejamās vietas kapsētās un veiktie apbedījumi;
- ☑ kā Pašvaldībā organizēta kapsētu apsaimniekošanai atvēlēto finanšu vadība.

Tāpat tika vērtēta likumības aspektu ievērošana, tajā skaitā:

- ☑ vai kapsētu attīstības plānošana Pašvaldībā notiek atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam un tā ir saskaņota ar budžeta plānošanu;
- ☑ vai ir nodrošināta normatīvajiem aktiem atbilstoša finanšu uzskaites un kontroles sistēma;
- ☑ vai netiek sniegti ar pašvaldību funkciju izpildi nesaistīti pakalpojumi.

Pašvaldības apraksts

Viesītes novadā, kura platība¹³ ir 650,4 km², 2017.gada sākumā bija 3986 iedzīvotāji¹⁴. Lai arī valstī ir daudz pēc iedzīvotāju skaita mazāku novadu, arī Viesītes novada iedzīvotāju skaits vērtējams kā mazs, ņemot vērā likumā¹⁵ noteikto novada izveidošanas kritēriju – 4000 iedzīvotāju. Iedzīvotāju skaits novadā samazinās – iepriekšējo piecu gadu laikā tas sarucis par 10,6%¹⁶.

Iedzīvotāju skaita dinamiku ietekmē mirušo skaits: 2014.gadā Pašvaldībā reģistrēti 75, 2015.gadā – 65 un 2016.gadā – 70 mirušie¹⁷.

Viesītes novada administratīvajā teritorijā ir 25 Pašvaldības pārziņā esošas kapsētas. Pašvaldībā nav pieejama statistika par katrā kapsētā veiktajiem apbedījumiem.

Revīzijā tika apsekotas septiņas Pašvaldības kapsētas – Dešu, Galvānu, Tiltiņu, Uzānu, Viesītes jaunā, Stauģu un Ausulāres –, iepazīstot kapsētu apsaimniekotāja darbību ikdienā.

Par kapsētu apsaimniekošanu atbildīga ir Pašvaldības Saimniecības nodaļa, kurā ir izveidota kapsētas pārziņa amata vieta¹⁸.

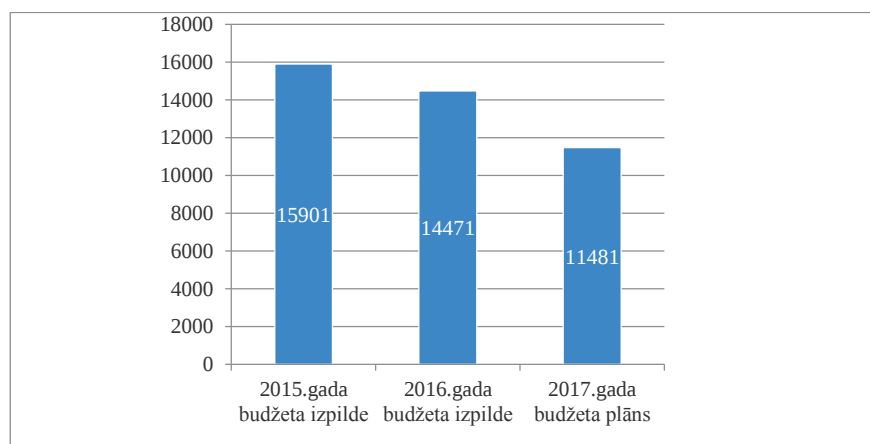
Pašvaldības un kapu pārziņa pienākumi saistībā ar kapsētu apsaimniekošanu un izmantošanu ir noteikti saistošajos noteikumos¹⁹. Pašvaldības pienākumi ir:

- ☑ kapličas, iekšējo ceļu un celiņu, koplietošanas laukumu, sētu, vārtu, solu uzturēšana kārtībā, labiekārtošana un remonts;
- ☑ ārpus kapavietām esošo koku un stādījumu kopšana, teritorijas labiekārtošana, atkritumu izvešana;
- ☑ kapu paplašināšana un labiekārtošana saskaņā ar noteiktā kārtībā apstiprinātiem projektiem;
- ☑ kapu sektoru, rindu un kapavietu nospraušana dabā;
- ☑ apbedīšanas un apbedījumu precīza uzskaitē, vedot reģistrāciju žurnālā un izdarot atzīmes kapu plānos.

Kapu pārziņa pienākumi ir:

- ☑ kapavietas ierādīšana, nospraušana dabā;
- ☑ kapličas un kapu teritorijas (centrālo taku, laukumu) uzturēšana kārtībā;
- ☑ mirušo reģistrācija žurnālā, vienošanos slēgšana, pakalpojumu maksas iekasēšana, ziņu sniegšana.

Pašvaldība, plānojot Saimniecības nodaļas budžetu kārtējam gadam funkcionālajā kategorijā 06.000, nosaka izdevumus arī kapsētu apsaimniekošanai (funkcionālā kategorija 06.100) (*skatīt 3.attēlu*).

3.attēls. Pašvaldības kapsētu apsaimniekošanas budžets 2015., 2016. un 2017.gadā²⁰.

Papildus tiek plānots investīciju budžets Attīstības programmā paredzēto projektu īstenošanai, piemēram, kapličas būvei un iekārtošanai, kā arī teritorijas labiekārtošanai Viesītes jaunajos kapos 2016.gadā tika izlietoti 237 916 euro²¹.

1. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem iespēju cieņpilni apbedīt aizgājēju, noorganizējot skaidru, vienkāršu procesu un ar to saistīto informāciju, kā arī ir nodrošinājusi kapsētu izmantošanai ērtu un pieejamu vidi?

Viens no valsts un pašvaldības galvenajiem uzdevumiem ir publisko pakalpojumu nodrošināšana sabiedrībai²². Valsts pārvaldei, vadot procesu, ir jābūt mazai, efektīvai un uz sabiedrības vajadzībām orientētai, līdz ar to arī pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem jābūt orientētiem uz klienta vajadzībām, pakārtojot tam gan resursus, gan organizatorisko struktūru²³.

1.1. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem pilnīgu un precīzu informāciju par tās pārziņā esošās kapsētu infrastruktūras izmantošanu?

Pašvaldības tīmekļa vietnē ievietotie dokumenti un sniegtā informācija dod iespēju iedzīvotājam vienkopus iegūt būtisku informāciju par Pašvaldības pārziņā esošo kapsētu izmantošanas kārtību un noteiktajiem maksājumiem. Tomēr informācija par kapavietu izvietojumu Pašvaldības kapsētās un apbedītajiem publiski nav pieejama.

Pašvaldībām savās tīmekļa vietnēs sadaļā “Pakalpojumi” jānorāda darbības, kas personai jāveic, lai saņemtu pakalpojumu, pakalpojuma saņemšanai nepieciešamo dokumentu uzskaitījums, laikposms, kurā Pašvaldība pieņem lēmumu par pakalpojuma sniegšanu, pakalpojuma maksa (ja tāda ir) saskaņā ar maksas pakalpojumu cenrādi²⁴.

Informācija par Pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem ir pieejama Pašvaldības tīmekļa vietnes sadaļas “Pašvaldība” apakšsadaļā “Pakalpojumi”, un tajā ir:

- ☺ iekļauta informācija par kapsētu izmantošanas maksas pakalpojumiem²⁵;

Pakalpojumu nodrošināšana sabiedrībai ir viens no galvenajiem valsts un pašvaldību uzdevumiem.

Nodrošinājums ar informāciju par būtiskajiem jautājumiem

Kapavietas iegūšanas nosacījumi un procesa vienkāršums

Pašvaldība nodrošina ērti pieejamu skaidru un saprotamu informāciju par kapsētu izmantošanas kārtību un noteiktajiem maksājumiem.

- ☑ pieejams “*Informatīvais materiāls “solī–pa–solim” par mirušu cilvēku apbedīšanu Latvijā*”²⁶.

Ar kapsētu izmantošanu saistītos jautājumus Pašvaldība ir reglamentējusi saistošajos noteikumos²⁷, kuros ir:

- ☑ noteikti kapsētu iekšējās kārtības noteikumi;
- ☑ noteikti kapu īpašnieka un kapu pārziņa pienākumi;
- ☑ noteikti kapavietas lietošanas un kopšanas noteikumi;
- ☑ noteikta apbedīšanas kārtība.

Saistošie noteikumi ir ievietoti Pašvaldības tīmekļa vietnes sadaļā “saistošie noteikumi”²⁸, taču noteikumi ir sagrupēti pēc izdošanas gada, tāpēc grūtāk atrodami.

Apsekojot Pašvaldības kapsētas, tika konstatēts, ka pie tām ir izvietoti informācijas stendi, taču tajos netiek izvietota Pašvaldības informācija – saistošie noteikumi, maksas pakalpojumu cenrādis, kontaktinformācija u.tml. –, bet gan komersantu reklāmas (*skatīt 4.attēlu*).

4.attēls. Informācijas stends pie Tiltiņu kapsētas²⁹.

Informācija par Pašvaldības kapsētās apbedītajiem publiski nav pieejama.

Revīzijā tika konstatēti vairāki veidi, kā nodrošināt pašvaldību apkopotās un sagatavotās informācijas par kapsētu izmantošanu un apbedījumiem publisku pieejamību. Revidentu ieskatā visātrāko un ērtāko pieejamību nodrošina datu publicēšana Pašvaldības tīmekļa vietnē, kā arī informācijas stendos pie kapsētām.

1.2. Vai Pašvaldība ir izveidojusi tādu apbedījumu vietu un apbedīšanas uzskaites sistēmu, kas ļauj pamatot Pašvaldības pieņemtos lēmumus kapsētu infrastruktūras paplašināšanā, kā arī nodrošina kvalitatīvu pakalpojumu?

Pašvaldības pienākums ir nodrošināt pakalpojumu sniegšanas pilnveidošanu ar mērķi nodrošināt labāku pakalpojuma pieejamību sabiedrībai. Pakalpojumu pilnveidošana savā būtībā ir pastāvīga (cikliska) uzdevumu kopuma veikšana, sākot ar esošās situācijas apzināšanu un izvērtēšanu, pilnveides mērķu izvirzīšanu, beidzot ar pilnveidošanas pasākumu plānošanu un īstenošanu³⁰.

Pašvaldība nav izveidojusi novadā vienotu apbedījumu uzskaites sistēmu, kas ļautu sekot apbedījumiem pieejamo vietu izmantošanas un apbedīšanas intensitātei un operatīvi iegūt nepieciešamo informāciju lēmumu par kapsētu infrastruktūras attīstību pamatošanai. Tādējādi Pašvaldība neievēro tās izstrādātos saistošos noteikumus, kuros noteikts pienākums vest precīzu apbedīšanas un apbedījumu uzskaiti, veicot reģistrāciju žurnālā un izdarot atzīmes kapu plānos.

Apbedījumu reģistrācija

Pašvaldības saistošie noteikumi nosaka, ka Viesītes novada pašvaldības kapi paredzēti mirušo Pašvaldības iedzīvotāju un to radnieku apbedīšanai. Citu personu apbedīšana kapos saskaņojama ar Pašvaldības izpilddirektoru, pagastos ar pagastu pārvalžu vadītājiem un kapu pārziņiem³¹.

Taču saskaņā ar Pašvaldības pārstāvju sniegto informāciju³²:

- ☺ apbedīšana ar Pašvaldības darbiniekiem nav jāsaskaņo, piederīgie var brīvi izvēlēties kapsētu un vēlamu kapavietu kapsētā;
- ☺ maksa par jaunu kapavietu netiek piemērota.

Revidenti konstatēja, ka, lai gan maksas pakalpojumu cenrādī³³ ir noteikta maksa par jaunu kapavietu, tā tiek pieprasīta un iekasēta tikai

Pašvaldībā nav izveidota vienota apbedījumu uzskaites sistēma, kas ļautu tajā uzkrātos datus izmantot Pašvaldības lēmumu pamatošanai.

Ar apbedīšanu saistīto
pakalpojumu
organizēšana

Lielākajā daļā kapsētu netiek reģistrēti apbedījumi un netiek uzkrāta vēsturiskā informācija, lai to izmantotu lēmumu pieņemšanā.

Viesītes Jaunajos kapos, kur tiek ierādītas jaunās kapavietas un nospraustas individuālās vai ģimenes kapavietas robežas.

Pašvaldība lielākajā daļā tās pārziņā esošo kapsētu neregistrē apbedītos, kā arī neveic apbedījumiem pieejamo brīvo vietu uzskaiti, lai varētu plānot kapsētu infrastruktūras attīstību un pamatot ar kapsētu apsaimniekošanu saistītos lēmumus. Pašvaldībai nav pieejama arī vēsturiskā informācija par kapsētās agrāk veiktajiem apbedījumiem un tikai piecās kapsētās ir kapsētu plāni.

Apbedīto reģistrācija tiek veikta tikai 13 kapsētās no 23 Pašvaldības pārziņā esošajām atvērtajiem kapsētām. Turklāt deviņās no tām reģistrācija ir uzsākta tikai 2016.gadā un vienā – 2017.gadā.

Lai nodrošinātu kapsētu apsaimniekošanu, Pašvaldībā ir viens kapsētu pārzinis, kurš ir atbildīgs par Viesītes Jaunajiem kapiem un Skaugu kapiem. Kapsētas pārzinis veic Viesītes Jaunajos kapos apbedīto personu reģistrāciju. Pārējo kapsētu sakopšanai uz nepilnu slodzi vasaras periodā tiek pieņemti darbā kapu strādnieki.

Viesītes Jaunajos kapos apbedīto reģistrācija uzsākta 2016.gada 2.novembrī. Žurnālā³⁴ tiek norādīts:

- ☑ pakalpojumu apmaksātāja vārds un uzvārds;
- ☑ reģistrācijas datums;
- ☑ kapličas aukstuma kameras izmantošanas dienu skaits;
- ☑ piešķirto kapavietu skaits un maksājamā summa par tām;
- ☑ maksa par kapličas zāles izmantošanu;
- ☑ maksa par zvana zvanīšanu;
- ☑ kapavietas atrašanās – rinda Viesītes jaunajos kapos (ja apbedīšana notiek citā kapsētā – kapsētas nosaukums);
- ☑ netaisnība uzvārds, vārds;
- ☑ kopējā maksājamā summa.

Līdz reģistra izveidei kapsētas pārziņš datus pierakstīja mobilajā tālrunī, kas nenodrošināja datu pieejamību citām kompetentajām personām un nenodrošināja aizsardzību pret datu pazušanu³⁵.

Vienlaikus, lai nepieciešamības gadījumā vieglāk atrastu apbedījuma vietu, kapsētas pārziņš apbedītos hronoloģiskā kārtībā reģistrē žurnālā, norādot personas vārdu un uzvārdu, kapavietas rindu un blakus veikto apbedījumu vai novietojumu pret ieeju kapsētā.

2017.gada 2.janvārī Viesītes Jaunajos kapos ir sākta līgumu reģistrācija³⁶, reģistrā norādot:

Lai gan Viesītes Jaunajos kapos ir izveidoti trīs dažādi reģistri, tajos iekļautā informācija ir nepilnīga.

- ☑ līgumslēdzēja vārdu un uzvārdu;
- ☑ apbedītā vārdu un uzvārdu;
- ☑ kapavietas rindu;
- ☑ kapavietas lielumu – vietu skaitu kapavietā.

Lai gan Viesītes Jaunajos kapos ir izveidoti trīs dažādi reģistri, nevienā no tiem nav norādīta līgumslēdzēja kontaktinformācija, lai nepieciešamības gadījumā ar to būtu iespējams sazināties, kā arī apbedītās personas dzimšanas un miršanas dati, lai vienādu vārdu un uzvārdu gadījumā apbedīto būtu iespējams precīzi identificēt.

Otrā lielākajā no Pašvaldības pārziņā esošajām kapsētām – Galvānu kapos – reģistrā tiek norādīta plašāka informācija:

- ☑ apbedīšanas datums;
- ☑ apbedītā vārds un uzvārds, dzimšanas un miršanas datums, vecums;
- ☑ iestāde, kas izsniegusi miršanas apliecību;
- ☑ ceremonijas vadītājs;
- ☑ kapavietas kopēja vārds, uzvārds un adrese;
- ☑ brīvo vai aizņemto vietu platība;
- ☑ kapsēta, kurā veikts apbedījums.

No 2017.gada vairs netiek reģistrēts mirušā vecums, dati par izvadīšanas ceremonijas vadītāju, kapavietas platība, kā arī kapavietu kopjošā piederīgā kontaktinformācija.

Pašvaldība vēsturisko datu atjaunošanu veic tikai deviņās no 25 kapsētām. Informācijas apkopošana par apbedījumiem konkrētā individuālajā vai ģimenes kapavietā netiek veikta – kapavietu kartītes netiek veidotas. Informācijas trūkums neļauj pieņemt pamatotu lēmumu, ja nepieciešams veikt virsapbedījumu.

Kā pozitīvu piemēru var minēt Rūjienas novada pašvaldībā ieviesto sistēmu – par katru kapavietu tiek veidota atsevišķa lieta, kurā ietverta arī kapavietas kartīte ar visu Pašvaldībai zināmo informāciju: ziņas par apbedīto, ziņas par apbedījumu, ziņas par informācijas sniedzēju, kapavietas atrašanās apraksts un skice, norādot katra veiktā apbedījuma vietu. Apbedījumu žurnālā tiek norādīts arī apbedījuma kārtas skaitlis³⁷, kas ļauj pieņemt pamatotu lēmumu par virsapbedījuma veikšanu.

Kapavietu uzskaitē, nekoptu kapavietu apsekošana

Pašvaldības saistošajos noteikumos³⁸ ir noteikts:

- ☑ kapavietas lietotājs kapa vietu var kopt pats, izvēlēties citu personu vai slēgt līgumu par kapavietas kopšanu;
- ☑ rezervētās kapavietas, kas netiek koptas piecus gadus pēc kārtas, tiek uzskatītas par neuzraudzītām un var tikt ierādītas citām personām.

Tomēr saistošajos noteikumos nav noteikta kārtība un priekšnoteikumi kapa vietu, kurās ir veikti apbedījumi, aktēšanai.

Pašvaldības pārstāvji intervijā³⁹ norādīja, ka līdz šim kapavietu apsekošana un nekopto kapavietu aktēšana Viesītes novada kapsētās nav veikta.

Pašvaldībai neveicot kapsētu apsekošanu, tās rīcībā nav informācijas par šobrīd esošajām un nākotnē pieejamajām brīvajām kapavietām.

Pašvaldība neveic apbedījumu vietu apsekošanu, līdz ar to tai nav informācijas par šobrīd esošajām un nākotnē pieejamajām brīvajām kapavietām.

Kapsētās veikto darbību uzraudzība

Pašvaldību kapsētās veikto darbību uzraudzību lielākoties īsteno kapsētu pārziņi vai teritoriju apsaimniekotāju pārstāvji. Tie ierāda kapavietas robežas, saskaņo un norāda kapa rakšanas vietu un uzrauga kapa rakšanas normatīvu ievērošanu.

Tāpat pašvaldības saistošajos noteikumos ir reglamentējušas arī citu darbību veikšanu, piemēram, atļauju izsniegšanu kapavietas aprīkojuma uzstādīšanai, demontāžai, izvešanai vai rekonstrukcijai, kapa rakšanas pakalpojuma ierobežojumus u.tml.

Lai gan Pašvaldības saistošajos noteikumos ir noteikti vairāki kapsētās veikto darbību ierobežojumi, tomēr Pašvaldība nekontrolē noteikumu ievērošanu un arī pati nepilda noteiktos pienākumus, piemēram:

- ☑ saistošajos noteikumos⁴⁰ norādīts, ka ārpus Pašvaldības dzīvojošu personu apbedīšana jāsaskaņo ar Pašvaldības izpilddirektoru, pagastos ar pagastu pārvalžu vadītājiem, un kapsētu pārziņiem, tomēr Pašvaldība šādu saskaņošanu nepieprasa;
- ☑ lai gan saistošajos noteikumos⁴¹ ir noteikts kapu īpašnieka (Pašvaldības) pienākums nospraust dabā kapu sektoros, rindas un kapavietas, tomēr lielā daļā Pašvaldības kapsētu tuvinieki paši brīvi var ierīkot kapavietas⁴²;

Pašvaldība nenodrošina saistošajos noteikumos noteikto prasību ievērošanu.

- ☑ neraugoties uz to, ka ir noteikts⁴³ kapu pārziņa pienākums veikt ierakstus mirušo reģistrācijas žurnālā, tikai 13 kapsētās ir izveidoti attiecīgi reģistrācijas žurnāli, turklāt saistošie noteikumi nenosaka reģistrējamo datu apjomu;
- ☑ pretēji noteiktajam⁴⁴, ka kapavietas lietotājs iegūst kapavietas lietošanas tiesības, noslēdzot vienošanos ar kapu īpašnieku – Pašvaldību, šādas vienošanās tiek slēgtas tikai no 2017.gada 2.marta par kapavietām Viesītes Jaunajos kapos;
- ☑ lai gan Pašvaldība ir noteikusi⁴⁵ kapu īpašnieka pienākumu nodrošināt apbedījumu uzskaiti apbedījumu žurnālā un atbilstošu izmaiņu veikšanu kapsētu plānos, kapsētu plāni ir izstrādāti tikai četrām kapsētām un ir uzsākta plānu izstrāde divām kapsētām.

1.3. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem kapsētu izmantošanai ērtu un pieejamu vidi?

Lai gan Pašvaldība ikdienas apsaimniekošanas darbu ietvaros veic tās pārziņā esošo kapsētu labiekārtošanas darbības, tomēr ne visas Pašvaldības kapsētas ir pilnībā labiekārtotas, lai nodrošinātu apmeklētājiem visas nepieciešamās ērtības.

Lai nodrošinātu piederīgajiem iespēju cieņpilni apbedīt aizgājēju, pašvaldībām revidentu ieskatā būtu jānodrošina virkne priekšnosacījumu, tajā skaitā attīstīta kapsētu infrastruktūra, ieskaitot izvadīšanas būves (kapličas u.c.) un teritorijas labiekārtojumu: piemēram, norādes, piebraucamie ceļi, auto stāvlaukumi, teritorijas norobežojums, teritorijas apgaismojums, informācijas stendi, kapsētu celiņi, labierīcības, soliņi, atkritumu urnas, ērtas ūdens ņemšanas vietas, kapusvētku norises vietas aprīkojums.

Pašvaldības attīstības programmas 2014.–2020.gadam investīciju plānā⁴⁶ paredzēts projekts “*Novada kapsētu labiekārtošana*”, kura ietvaros paredzēts sakopt novada kapsētas un uzbūvēt Viesītes Jauno kapu kapliču.

Pašvaldība informēja⁴⁷, ka, īstenojot Attīstības programmā paredzētos kapsētu labiekārtošanas un infrastruktūras attīstības projektus, ir veiktas sekojošas darbības:

- ☑ izbūvēta aka Galvānu kapsētā;

Infrastruktūras
nodrošinājums, kapsētu
labiekārtojums

Pašvaldība pastāvīgi
pilnveido tās pārziņā esošo
kapsētu labiekārtojumu.

- ☑ uzbūvēta kapliča Viesītes pilsētas Jaunajos kapos;
- ☑ Kundzānu kapsētā veikts metāla vārtu un žoga remonts, novietots informācijas stends;
- ☑ Ūzānu kapsētā veikta kapsētas vārtu koka detaļu nomaiņa un krāsošana, novietots informācijas stends;
- ☑ Kristūžu kapsētā veikts kapsētas vārtu remonts un krāsošana, novietots informācijas stends;
- ☑ Tiltiņu kapsētā veikts kapu vārtu remonts.

Revīzijas laikā apsekotajās Dešu, Galvānu, Tiltiņu, Ūzānu, Viesītes, Stauģu un Ausulāru kapsētās ir izveidots un tiek uzturēts celiņu tīkls, daļā kapsētu ir pieejamas tualetes, ir izveidotas kanceles un soliņi kapu svētkiem (*skatīt 5.attēlu*).

5.attēls. Galvānu kapsētas labiekārtojums⁴⁸.

2016.gadā ekspluatācijā nodota jauna kapliča Viesītes Jaunajos kapos, pie kuras izveidots stāvlaukums, ūdens ņemšanas vieta, novietoti soliņi, atkritumu konteineri.

Lai gan Pašvaldība ir veikusi nozīmīgus ieguldījumus kapsētu sakopšanā un infrastruktūras pilnveidošanā, lai nodrošinātu kapsētu pieejamību, tomēr, apsekojot kapsētas, konstatēts, ka labiekārtojums nav pilnīgs – ir kapsētas, kurās nav pieejamas publiskās labierīcības, ūdens ņemšanas vietas, soliņi.

Ieteikumi

Lai nodrošinātu iedzīvotājiem iespēju cieņpilni apbedīt aizgājēju, Pašvaldībai:

- ☑ uzlabot informācijas par kapavietu iegūšanu un izmantošanu, kapsētās veiktajiem apbedījumiem pieejamību;
- ☑ pilnveidot apbedījumu vietu un apbedīšanas uzskaites sistēmu, pielāgojot to Pašvaldības lēmumu par kapsētu infrastruktūras attīstību pamatošanai, kā arī apzināt trūkstošo informāciju par iepriekšējiem apbedījumiem;
- ☑ izvērtēt Pašvaldības kapsētu labiekārtojuma pilnīgumu un cieņpilnai apbedīšanai trūkstošās infrastruktūras izveides iespējas, attiecīgi precizējot attīstības plānošanas dokumentus.

2. Vai Pašvaldībā izveidotā attīstības plānošanas un budžeta sistēma atbilst labai pārvaldībai un ļauj pamatot Pašvaldības finanšu resursu izlietojumu iedzīvotājiem prioritārām vajadzībām?

Saskaņā ar normatīvo regulējumu pašvaldībai jāizveido attīstības plānošanas sistēma – jāizstrādā attīstības plānošanas dokumenti, kuros jānosaka mērķi, rīcības virzieni, darbības, kā arī sasniedzamais rezultāts un tā rādītāji, lai būtu iespējams novērtēt mērķa sasniegšanu, un jāsapatavo ar attīstības plānošanu saskaņots budžets, paredzot lietderīgāko pašvaldības līdzekļu izlietojumu⁴⁹.

2.1. Vai Pašvaldībā ir noteikti konkrēti mērķi un uzdevumi, kas ir saistīti ar kapsētu infrastruktūras attīstību un kapsētu apsaimniekošanu?

Pašvaldība ir noteikusi administratīvajā teritorijā aktuālās problēmas, kā arī īstenojamās investīciju projektus kapsētu attīstībai, tomēr kapsētu teritoriju un infrastruktūras attīstības darbību sagaidāmais rezultāts ir aprakstošs un nav noteiktas rezultatīvo rādītāju skaitliskās vērtības, lai novērtētu sasniegto.

Atbilstība normatīvo aktu prasībām

Pašvaldības izveidotā kontroles sistēma

Prioritāšu definēšana attīstības plānošanas dokumentos

Pašvaldībā ir izstrādāta un ir spēkā Viesītes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.–2028.gadam⁵⁰, Viesītes novada attīstības programma 2014.–2020.gadam⁵¹, kura ietver esošās situācijas aprakstu, attīstības programmas īstenošanas rīcības un investīciju plānus.

Pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos ir izvirzīti ar teritorijas attīstību un labiekārtošanu saistīti stratēģiskie mērķi un prioritātes, kuru ietvaros ir noteikti rīcības virzieni, aktivitātes, uzdevumi arī kapsētu teritoriju attīstībā:

- ☑ Attīstības programmas rīcības plānā⁵² sākotnēji tika ietverta rīcība “*Labiekārtot novada kapsētas. Būvēt un rekonstruēt kapličas Galvānu, Uzānu un Melderišķu kapsētās*”;
- ☑ Investīciju plānā⁵³ sākotnēji tika paredzēts finansējums projektiem “*Novada kapsētu labiekārtošana, Tehniskais projekts Viesītes Jaunās kapsētas kaplicai: tajā skaitā Viesītes Jauno kapu kapličas būvniecība*” un “*Kapliču būvniecība / pārbūve novada teritorijā: tajā skaitā Viesītes Jauno kapu kapličas būvniecība*”.

Lai gan Attīstības programmā ir iekļautas vairāku jomu SVID tabulas, tajās⁵⁴ nav raksturoti ar kapsētu apsaimniekošanu saistīti jautājumi, kā arī nav veikta plašāka Pašvaldības priekšrocību un trūkumu, iespēju un draudu izvērtēšana, tā rezultātā definējot prioritātes.

Attīstības programmā, raksturojot esošo situāciju, Pašvaldība ir noteikusi ar kapsētu infrastruktūras attīstību saistītās problēmas un nepieciešamo attīstību. Secināts⁵⁵, ka Viesītes pilsētas Jaunajos kapos nepieciešama jauna kapliča un jāpiesaista finansējums kapličas un jauna kapu valņa izbūvei.

Tomēr Viesītes novada attīstības programmā paredzētās rīcības un aktivitātes kapsētu apsaimniekošanas jomā tikai daļēji izriet no šajā jomā konstatētajām problēmām: Rīcības plānā⁵⁶ ir paredzēta rīcība “*Labiekārtot novada kapsētas. Būvēt un rekonstruēt kapličas Galvānu, Uzānu un Melderišķu kapsētās*”, lai gan Attīstības programmā ir norādīta⁵⁷ nepieciešamība būvēt jaunu kapliču Viesītes jaunajos kapos. Infrastruktūras problēmas Galvānu, Uzānu un Melderišķu kapsētās Attīstības programmā netiek raksturotas.

Revīzijas laikā Pašvaldība novērsa⁵⁸ minētās neatbilstības attīstības plānošanas dokumentos.

Pašvaldības programmā definētie prioritārie attīstības virzieni daļēji izriet no veiktās situācijas analīzes.

Mērķu sasniegšanas uzraudzība

Lai novērtētu kapsētu teritoriju un infrastruktūras attīstībā sasniegto un salīdzinātu to ar plānoto, jāvērtē uzdevumu izpildē paredzētie sasniedzamie rezultāti un tos raksturojošie rādītāji.

Pašvaldība ir noteikusi aprakstošus sagaidāmos veicamo rīcību rezultātus, nav noteikti izmērāmi rādītāji (piemēram, Viesītes Jauno kapu kapliču raksturojošie tehniskie parametri – kopējā platība, telpu veidi u.c.) un to sākotnējās un sasniedzamās vērtības.

Viesītes novada attīstības programmā⁵⁹ tika noteikta vidējā termiņa prioritāte “VP3: *Publiskās infrastruktūras un pakalpojumu attīstība*”, rīcības virziens “RV3.5.: *Ainavu un vides kopšana*”, uzdevums “U19.: *Ainavu un publiskās ārtelpas labiekārtošana*”, kurā ir iekļauta rīcība “*Labiekārtot novada kapsētas. Būvēt un rekonstruēt kapličas Galvānu, Uzānu un Melderišķu kapsētās*”, nosakot līdz 2020.gadam sasniedzamo rezultātu: “*Sakoptas novada kapsētas*”.

2017.gadā aktualizējot rīcības plānu, Pašvaldība tajā ir iekļāvusi jaunu rīcību “*Veikt īpašumu, tajā skaitā kapsētu, inventarizāciju*”, nosakot⁶⁰ līdz 2019.gadam sasniedzamo rezultātu: “*Veikta īpašumu, tajā skaitā kapsētu, inventarizācija, sakārtota nepieciešamā informācija, izveidota datubāze, tajā skaitā par kapsētām, nodrošināta to plānveidīga un racionāla apsaimniekošana*”.

Viesītes novada aktualizētajā investīciju plānā projekta “*Kapliču būvniecība / pārbūve novada teritorijā: tajā skaitā Viesītes Jauno kapu kapličas būvniecība*”⁶¹ sasniedzamais rezultāts noteikts “*Ir pārbūvētas kapličas novada kapsētās. Sagatavots būvprojekts Viesītes Jauno kapu kaplicai (2015.g.). Ir uzbūvēta Viesītes Jauno kapu kapliča*”. Savukārt projekta “*Novada kapsētu labiekārtošana, Tehniskais projekts Viesītes Jaunās kapsētas kaplicai: tajā skaitā Viesītes Jauno kapu kapličas būvniecība*”⁶² rezultāts paredzēts “*Sakoptas novada kapsētas. Sagatavots tehn. projekts Viesītes Jauno kapu kaplicai (2015.g.). Uzbūvēta Viesītes Jauno kapu kapliča*”.

2017.gadā aktualizējot investīciju plānu, Pašvaldība tajā ir iekļāvusi jaunu projektu “*Veikt īpašumu, tajā skaitā kapsētu, inventarizāciju*”, nosakot⁶³ līdz 2019.gadam sasniedzamo rezultātu: “*Veikta kapsētu inventarizācija*”.

Pašvaldība ir noteikusi⁶⁴ arī attīstības dokumentu uzraudzības kārtību un uzraudzības veikšanas periodiskumu – ikgadējā uzraudzība, uzraudzība pār trīs gadu periodā paveikto.

Attīstības mērķu sasniegšanas uzraudzība Pašvaldībā tiek īstenota, izstrādājot budžetu nākamajam gadam – pēc budžeta apstiprināšanas

Kapsētu teritoriju un infrastruktūras attīstībā sasniedzamais rezultāts ir aprakstošs, nav noteikti rezultāta rādītāji, to sākotnējās un plānotās vērtības.

tiek aktualizēti Attīstības programmas rīcības un investīciju plāni, izvērtējot budžeta iespējas un apzinot projektu īstenošanas nepieciešamību.

Ir izstrādāti arī uzraudzības ziņojumi par 2014., 2015. un 2016.gadā paveikto:

- ☺ Uzraudzības ziņojumā Nr.1 ir iekļauti ilgtermiņa prioritāšu un darbību sasniedzamie rezultāti, veiktie pasākumi vidēja termiņa prioritāšu ieviešanā par 2014.gadu, plānotie pasākumi vidēja termiņa prioritāšu ieviešanā 2015.gadā, iedzīvotāju aptaujas analīze un secinājumi. Ziņojumā ir raksturotas rīcības *“Labiekārtot novada kapsētas. Būvēt un rekonstruēt kapličas Galvānu, Uzānu un Melderišķu kapsētās”* ietvaros veiktās darbības, cita starpā norādot⁶⁵: *“Uzsākts darbs pie dokumentācijas sagatavošanas projektēšanai Viesītes Jauno kapu kaplicai”*;
- ☺ Uzraudzības ziņojumā Nr.2 ir norādīti⁶⁶ tikai pārskata gadā īstenotie projekti un projekti, kurus Pašvaldība plāno īstenot 2016.gadā;
- ☺ Uzraudzības ziņojumā Nr.3 ir iekļauti ilgtermiņa prioritāšu un stratēģisko mērķu rādītāji, veiktie pasākumi Attīstības programmas īstenošanā, pārskats par uzdevumu, rīcību un stratēģisko mērķu izpildi, kā arī secinājumi. Ziņojumā, analizējot stratēģisko mērķu un rīcības virzienu īstenošanu, cita starpā norādīts⁶⁷, ka *“2016.gadā ir īstenota Viesītes Jauno kapu kapličas būvniecība, kas ir nozīmīgs un iedzīvotājiem nepieciešams objekts”*.

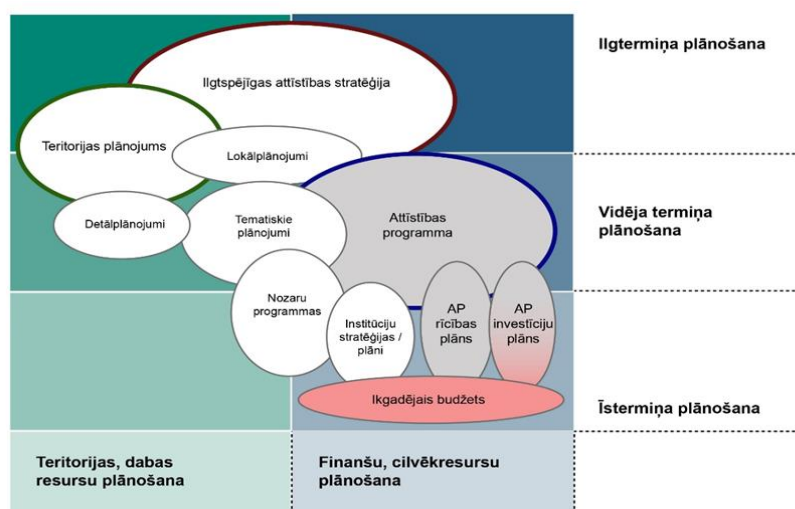
Apkopojot uzraudzības ziņojumos konstatēto, revidenti secina, ka tajos ir tikai minēti periodā īstenotie un nākamajā periodā plānotie nozīmīgākie projekti, neveicot to rezultāta novērtēšanu, ko lielā mērā neļauj izdarīt rezultatīvo rādītāju trūkums.

Lai gan Pašvaldība revīzijas gaitā aktualizēja attīstības dokumentus, tajos netika iekļautas sagaidāmo rezultātu raksturojošas skaitliskās vērtības, kas neļauj Pašvaldībai uzraudzības gaitā novērtēt mērķu sasniegšanas pakāpi, kā arī plānot turpmāk veicamās darbības un to īstenošanai nepieciešamo finansējumu.

2.2. Vai budžeta plānošana Pašvaldībā tiek sasaistīta ar Pašvaldības attīstības mērķiem un uzdevumiem?

Lai gan Pašvaldība ir izstrādājusi budžeta sagatavošanas kārtību, tajā nav noteikta budžeta dokumentos iekļaujamā informācija no attīstības plānošanas dokumentiem. Pašvaldības budžeta dokumentos netiek norādīta sasaiste starp plānoto konkrētai jomai piešķiramo finanšu līdzekļu apjomu un Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos noteiktiem rīcības virzieniem, rīcībām, aktivitātēm.

Atbilstība normatīvo aktu prasībām

6.attēls. Pašvaldības plānošanas dokumentu sistēma un budžeta vieta tajā. Avots: PPK, 2016.

Katrai pašvaldībai ir ļoti rūpīgi jāplāno sava darbība un jāizvērtē šīs darbības rezultāti, lai ar ierobežotajiem finanšu līdzekļiem risinātu tikai aktuālākās problēmas un apmierinātu iedzīvotāju vajadzības.

Lēmumiem par budžeta plānošanu un finansējuma piešķiršanu konkrētām aktivitātēm ir jābūt argumentētiem attīstības plānošanas dokumentos un pamatoti ar tajos definētajiem mērķiem un noskaidroto problēmu risināšanai noteiktajām prioritārajām rīcībām, kā arī ekonomiski piemērotākās alternatīvas izvēli, tas ir, rīcībai jābūt tādai, lai mērķi tiktu sasniegti ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu⁶⁸.

Alternatīvo risinājumu analīze

Nosakot kapsētu apsaimniekošanas jomā veicamos uzdevumus, tajā skaitā plānojot jaunas kapličas būvniecību Viesītes Jaunajos kapos, Pašvaldība nav definējusi un vērtējusi veicamo uzdevumu alternatīvas, to ietekmi uz mērķu sasniegšanu un Pašvaldības budžetu.

Pašvaldība informēja⁶⁹:

Izstrādājot (2013.–2014.gadā) un aktualizējot (2015., 2016. un 2017.gadā) pašvaldības attīstības dokumentus, ir vērtētas aktuālās problēmas un to risināšanas iespējas, ņemot vērā alternatīvus risinājumus.

Divas reizes gadā ir notikušas vadības, speciālistu tikšanās ar iedzīvotājiem, kurās [...] ir skarti [...] priekšlikumi kapsētu infrastruktūras uzlabošanai, tajā skaitā Viesītes iedzīvotāji vairākkārt ir pauduši vajadzību pēc jaunas kapličas celtniecības.

Tomēr dokumentārs apstiprinājums alternatīvu vērtēšanai revīzijā netika gūts.

Neveicot alternatīvu un to ietekmes uz budžetu vērtēšanu plānošanas procesā, Pašvaldība nevar pienācīgi izvērtēt, vai Attīstības programmā tiek iekļauti un realizēti no efektivitātes un ekonomiskuma aspektiem pamatotākie risinājumi kapsētu apsaimniekošanas jomā konstatētajām problēmām.

Budžeta plānošana

Saskaņā ar Pašvaldības budžeta plānošanu reglamentējošo kārtību⁷⁰:

- ☑ viens no Pašvaldības budžeta dokumentiem ir paskaidrojuma raksts;
- ☑ gadskārtējā budžeta projekts ietver informāciju par investīciju programmu;
- ☑ ievērojot plānoto budžeta apjomu, Grāmatvedības un finanšu nodaļa koriģē finanšu pieprasījumus (tāmju projektus) atbilstoši Pašvaldības prioritātēm.

Budžeta sagatavošanu reglamentējošajos dokumentos nav noteikts, kāda informācija no attīstības plānošanas dokumentiem iekļaujama paskaidrojuma rakstā, budžeta pieprasījumos.

Budžeta izstrādes gaitā Pašvaldībā tiek iesniegts Saimniecības nodaļas budžeta pieprasījums nākamajam gadam, sagatavojot atsevišķu tāmi

Nav izvērtētas veicamo uzdevumu alternatīvas un to ietekme uz Pašvaldības budžetu.

Finanšu līdzekļi netiek plānoti konkrētu attīstības plānošanas dokumentos noteikto uzdevumu, aktivitāšu īstenošanai.

kapsētu apsaimniekošanai paredzētajiem izdevumiem. Tāmē norāda⁷¹ izdevumu pozīciju, ekonomiskās klasifikācijas kodu un gadam nepieciešamo izdevumu summu.

Budžeta paskaidrojuma rakstā ir norādīti teritoriju un īpašumu apsaimniekošanas jomā plānotie nozīmīgākie projekti, tajā skaitā minēts⁷², ka *“paredzēti izdevumi tehniskā projekta izstrādāšanai “Kapličiai” Viesītes pilsētas Jaunajos kapos. Turpināsies Elkšņu pagasta kapsētu vārtu un žogu remonts”*. Tomēr Viesītes Jauno kapu kapličas būvniecība, kuru Pašvaldība īstenoja 2016.gadā, budžeta paskaidrojuma rakstos nav minēta.

Tomēr budžeta dokumentos netiek norādīta sasaiste starp plānoto konkrētai jomai piešķiramo finanšu līdzekļu apjomu un Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos noteiktiem rīcības virzieniem, rīcībām, aktivitātēm.

Tas neļauj novērtēt Pašvaldības finanšu līdzekļu izlietojuma ekonomiskumu un Pašvaldības rīcības efektivitāti, iegūt objektīvu informāciju lēmumu pieņemšanai par turpmāko rīcību, kā arī sniegt informāciju un skaidrojumus iedzīvotājiem, vai Pašvaldība ir izvēlējusies ekonomiski pamatotākos un pareizākos risinājumus un vai tie ir samērīgi ar Pašvaldības finansiālajām iespējām.

Ieteikums

Pilnveidot pašvaldības attīstības plānošanas dokumentus, ietverot tajos no konkrētām problēmām un aktuālām vajadzībām izrietošo mērķu un uzdevumu izpildi raksturojošus izmērāmus kapsētu teritoriju un infrastruktūras attīstības darbību rezultātīvos rādītājus, nodrošinot sasaisti ar Pašvaldības budžetu, kā arī pilnveidot iekšējās kontroles nolūkā pastāvīgi un savlaicīgi novērtēt Pašvaldības darbības efektivitāti un ekonomiskumu un operatīvi rast risinājumus noviržu gadījumā.

3. Vai Pašvaldības rīcība ar finanšu līdzekļiem, nodrošinot kapsētu infrastruktūras izveidi un uzturēšanu, ir ekonomiski pamatota?

Lai gan Pašvaldībā ir apstiprinātas pakalpojumu cenrāžu kalkulācijas, maksas pakalpojumu cenu noteikšanas kārtība nav izstrādāta, tādējādi nav iespējams gūt pilnīgu pārlicību par kapsētu izmantošanas maksas pakalpojumu cenu atbilstību faktiskajām izmaksām.

Pašvaldības izveidotā
kontroles sistēma

Izdevumi kapsētu infrastruktūras attīstībai

Saskaņā ar Attīstības programmā iekļautajām prioritātēm labiekārtojot novada kapsētas, Pašvaldība īsteno kapsētu infrastruktūras attīstības projektu “*Kapliču būvniecība / pārbūve novada teritorijā: tajā skaitā Viesītes Jauno kapu kapličas būvniecība*”⁷³.

Projekta ietvaros uzbūvēta kapliča un labiekārtota tai pieguļošā teritorija, iekārtojot auto stāvlaukumu, izvietojot informācijas stendu, soliņus, atkritumu urnas, kā arī izveidojot ūdens ņemšanas vietu. Darbs pie projekta tika uzsākts 2014.gadā, un kapliča nodota ekspluatācijā 2016.gada nogalē.

No revīzijas izlasē iekļautajām 11 pašvaldībām kapličas uzbūvētas četrās pašvaldībās (*skatīt 2.tabulu*).

2.tabula

Kapliču būvniecības izmaksu salīdzinājums

Pašvaldība	Atrašanās vieta	Būvniecības gads	Būvniecības izmaksas uz 1 m ² , euro
Jūrmala	Slokas jaunā (Meža) kapsēta	2013	1772,82
Plaviņas	Bārukalna kapi	2015	1060,13
Rūjiena	Sv.Bērtuļa kapsēta	2016	2341,60
Viesīte	Jaunie kapi	2016	1571,39

Kapličas būvniecība veikta, ņemot vērā tikšanos ar Pašvaldības pārstāvjiem laikā Viesītes iedzīvotāju vairākkārt pausto viedokli par jaunas kapličas celtniecības nepieciešamību⁷⁴.

Maksas pakalpojumu cenu noteikšana

Pašvaldība ir noteikusi⁷⁵ ar kapsētu izmantošanu saistītu obligāti veicamu maksājumu – maksa par jaunu kapavietu, kā arī pēc iedzīvotāju izvēles pieprasāmus maksas pakalpojumus:

- ☑ kapličas ceremoniju zāles un tās inventāra izmantošana;
- ☑ nelaiķa uzglabāšana kapličas saldētavā;
- ☑ kapličas zvana zvanīšana;
- ☑ kapličas inventāra noma;
- ☑ apbedīšanas rituāla norises maršruta sakopšana pirms un pēc ceremonijas.

Pašvaldībā nav izstrādāta maksas pakalpojumu izcenojumu aprēķināšanas metodika un izcenojumu apstiprināšanas kārtība, tomēr 2016.gadā ir veikta kapsētu izmantošanas maksas pakalpojumu cenas kalkulācija⁷⁶.

Pašvaldības atbildīgie darbinieki informēja⁷⁷, ka pakalpojumu cenu kalkulācijās nav ņemtas vērā jaunās kapličas būvniecības izmaksas – ar kapličas izmantošanu saistīto pakalpojumu maksa būtu iedzīvotājiem nepieejama. Tādējādi secināms, ka Pašvaldība dotē pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem, tomēr tā nav noteikusi dotācijas lielumu.

Kapsētu apsaimniekošanas maksas pakalpojumu uzskaite

Par kapsētu apsaimniekošanu atbild Pašvaldības Saimniecības nodaļa un kapsētas pārzinis.

Pašvaldības kapsētās sniegto maksas pakalpojumu uzskaite notiek, ievērojot šādus principus:

- ☑ izdevumu uzskaiti veic atsevišķā funkcionālās klasifikācijas kategorijā 06.100 “Kapsētu apsaimniekošana”;
- ☑ no 2017.gada izveidots atsevišķs uzskaites kods 061006 Viesītes Jauno kapu kapličas izdevumu un ieņēmumu uzskaitē⁷⁸;
- ☑ iekasējot maksu par kapsētu apsaimniekošanas maksas pakalpojumiem, Pašvaldība izsniedz Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētas kvītis;

- ☑ samaksa par pieprasītajiem maksas pakalpojumiem jāveic pirms pakalpojuma sniegšanas.

Izvērtējot ar kapsētu izmantošanu saistīto pakalpojumu uzskaites dokumentus, tika konstatētas neatbilstības normatīvajā aktā⁷⁹ noteiktajam:

- ☑ Pašvaldības sniegtie maksas pakalpojumi tiek reģistrēti atsevišķā žurnālā⁸⁰ tikai kopš 2016.gada 2.novembra;
- ☑ iepriekšējā laika periodā sniegtie pakalpojumi tika uzskaitīti, izrakstot maksātājam kvīti⁸¹, taču tajā nenorādot mirušo personu;
- ☑ par kapsētu pakalpojumiem saņemto summu Pašvaldības kasē iemaksāja Pašvaldības darbinieks⁸², kases ieņēmumu orderos nenorādot mirušo personu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Viesītes novada kapsētu saimniecības sniegto maksas pakalpojumu apjoma un samaksas identificēšana ir apgrūtināta, tādējādi revidenti norāda uz pastāvošo risku, ka Pašvaldība nav guvusi visus tās normatīvajos aktos paredzētos ieņēmumus.

Ieteikums

Lai nodrošinātu Pašvaldības resursu ekonomisku izlietošanu, Pašvaldībai pilnveidot tās ieviestās kontroles saistībā ar kapsētu izmantošanā sniegto maksas pakalpojumu uzskaiti un to izmaksu noteikšanu, tajā skaitā izstrādāt metodiku maksas pakalpojumu cenu noteikšanai un aktualizēt izmaksu kalkulācijas atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un faktiskajiem izdevumiem.

Pašvaldības viedoklis

Par veikto revīziju

Pašvaldība veic tās pārziņā esošo kapsētu apsaimniekošanu un uzturēšanu. Apsaimniekošanas un uzturēšanas darbi tiek pilnveidoti, tādēļ svarīgi ir apzināt problēmas, kas kavē procesa attīstību. Līdz ar to, veiktā revīzija ir “skats no malas”, kas norāda uz esošajām nepilnībām kapsētu apsaimniekošanā. Tas attiecas gan uz kapsētu plāniem (tie nav izstrādāti visām novada kapsētām), gan uz kapsētās apbedīto personu reģistrācijas žurnāliem (datu apjoms tajos ir ļoti dažāds). Valsts kontroles revīzija aktualizēja arī nepieciešamību apsekot un uzskaitīt kapavietas, kuras piederīgie nekopj ilgāku laika periodu un kur ar laiku varētu veikt virsapbedījumus.

Par revīzijas secinājumiem

Izvērtējot Valsts kontroles konstatēto problēmu cēloņus un iemeslus secināms, ka Viesītes novada kapsētu apsaimniekošanā un uzturēšanā līdz šim nav izstrādāta vienota sistēma. Tas attiecas gan uz saimnieciskām darbībām (informatīvie stendi, atkritumu laukumi, soliņi, kapsētu norādes utt.), gan uz informācijas iegūšanu par novadā pieņemtajiem saistošajiem noteikumiem “Viesītes novada pašvaldības kapu un kapliču uzturēšana un izmantošana”, kas nosaka kārtību kapsētu apsaimniekošanai, kapavieta kopšanas un lietošanas kārtību, gan informācijas iegūšanu par kapsētās veiktajiem apbedījumiem. Balstoties uz Valsts kontroles ieteikumiem Viesītes novada pašvaldība pilnveidos un realizēs procesus un darbības, kas ļaus sasniegt vēlamu rezultātu.

Par revīzijas ieteikumiem

Viesītes novada pašvaldībai ir saprotami Valsts kontroles ieteikumi. Īstenojot šos ieteikumus, tiks pilnveidota kapsētu apsaimniekošana un ar kapsētu izmantošanu saistītie pakalpojumi.

Par revīzijas ieteikumu ieviešanu

Ieviešot revīzijas ieteikumus, novada kapsētu plāni tiks publicēti novada mājas lapā. Visa veida informācija par kapsētām, par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem saistībā ar kapsētu izmantošanu (noteikumi, izcenojumi, kapličas izmantošanas kārtība u.tml.), informācija par nepieciešamajām formalitātēm, kas jāveic mirušo personu cieņpilnai izvadīšanai, tiks ievietota pašvaldības mājas lapā www.viesite.lv viegli atrodamā vietnē. Tāpat, lai veicinātu Viesītes novada pašvaldības pārziņā esošo kapsētu apsaimniekošanas pilnveidošanu, tiks turpināta kapsētu plānu izstrāde, mirušo personu reģistrācijas žurnālu ieviešana kapsētās, kur tie nav iekārtoti, vienotas informācijas sniegšana mirušo personu reģistrācijas žurnālos. Tiks turpināta kapsētu infrastruktūras uzlabošana, pašvaldības plānošanas dokumentu pilnveidošana un sasaiste ar konkrētajām iecerēm pilnveidot novada kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistīto pakalpojumu kvalitāti.

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir iegūt pārliecību, ka laika posmā no 2015.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 30.jūnijam pašvaldības, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistīto pakalpojumu sniegšanu, ir rīkojušās tiesiski, efektīvi un ekonomiski.

Juridiskais pamatojums

Likumības un lietderības revīzija “Vai pašvaldību rīcība, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistītos pakalpojumus, ir likumīga un lietderīga?” Viesītes novada pašvaldībā ir veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles 2017.gada darba plānu un Piektā revīzijas departamenta 2017.gada 2.janvāra revīzijas uzdevumu Nr.2.4.1–1/2017 un 2017.gada 23.februāra un 2017.gada 2.marta revīzijas uzdevuma grozījumiem.

Revīziju veica revīzijas grupas vadītājs vecākais valsts revidents Jānis Lielkalns, valsts revidenti Pēteris Bricis, Ingūna Vanaga un valsts revidentes juristes Guna Rudzīte, Zane Riekstiņa (līdz 2017.gada 8.februārim) un Baiba Bebre (no 2017.gada 20.februāra).

Revidentu un revidējamās vienības atbildība

Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Pašvaldība ir atbildīga par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms un ierobežojums

Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par revīzijas apjomā iekļautās revidējamās vienības – Viesītes novada pašvaldības – rīcības tiesiskumu, efektivitāti un ekonomiskumu, veicot Pašvaldības pārziņā esošo kapsētu apsaimniekošanu nolūkā nodrošināt piederīgajiem cieņpilnu aizgājēja apbedīšanu.

Revīzija veikta par laika posmu no 2015.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 30.jūnijam.

Revīzija ir par Pašvaldības darbību laika posmā no 2015.gada līdz 2017.gada jūnijam.

Mērķis – Pašvaldības un tās institūciju darbības efektivitāte, kā arī kapsētu infrastruktūras izveidē un apsaimniekošanā ieguldīto līdzekļu izlietojuma ekonomiskums.

Vērtēšanas kritēriji

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
Vai pašvaldību rīcība, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistītos pakalpojumus, ir atbilstoša normatīvajiem aktiem, efektīva un ekonomiska?		
1. Vai Pašvaldības izstrādātā un ieviestā attīstības plānošanas sistēma atbilst normatīvajos aktos noteiktajam, kā arī labas pārvaldības pamatprincipiem?		
1.1. Vai Pašvaldība ir veikusi situācijas analīzi, lai definētu aktuālās risināmās problēmas un iedzīvotāju vajadzības?	Ir veikta SVID analīze	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – SVID analīzē nav raksturota kapsētu apsaimniekošana, nav veikta plašāka priekšrocību un trūkumu, iespēju un draudu izvērtēšana.
	Ir organizētas dažādu grupu, mērķauditoriju aptaujas	☒ Kritērijs nav izpildīts – mērķauditorijas nav apzinātas.
	Veiktās situācijas analīzes rezultātā ir definētas aktuālās problēmas, iedzīvotāju vajadzības	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – ir definēta nepieciešamība būvēt jaunu kapliču, taču kapsētu apsaimniekošanā paredzētas arī rīcības, kas neizriet no definētajām problēmām.
1.2. Vai Pašvaldība, nosakot prioritāšu īstenošanai veicamos uzdevumus, ir vērtējusi iespējamās alternatīvas un izvēlējusies no efektivitātes un ekonomiskuma aspektiem pamatotākos risinājumus?	Pašvaldība ir definējusi alternatīvas	☒ Kritērijs nav izpildīts – alternatīvas nav aprakstītas.
	Ir novērtēta alternatīvo risinājumu ietekme uz mērķu sasniegšanu	☒ Kritērijs nav izpildīts – alternatīvu ietekme uz mērķu sasniegšanu nav vērtēta.
	Ir aprēķināta alternatīvo risinājumu finansiālā ietekme uz Pašvaldības budžetu	☒ Kritērijs nav izpildīts – alternatīvu ietekme uz budžetu nav vērtēta.
1.3. Vai Pašvaldība ir noteikusi definēto mērķu sasniegšanai veicamo uzdevumu sagaidāmo rezultātu un izmērāmus rezultātīvos rādītājus, kā arī to sākotnējās un plānotās (sasniedzamās) vērtības?	Pašvaldība ir aprakstījusi attīstības dokumentos noteikto darbību izpildes sagaidāmo rezultātu	☑ Kritērijs ir izpildīts – ir vispārīgi aprakstīti sagaidāmie rezultāti.
	Ir noteikti rezultātīvie rādītāji	☒ Kritērijs nav izpildīts – izmērāmi sagaidāmo rezultātu raksturojošie rādītāji nav noteikti.
	Lai noteiktu mērķu sasniegšanas, uzdevumu izpildes pakāpi, ir noteiktas rezultātīvo rādītāju sākotnējās vērtības un sasniedzamās vērtības	☒ Kritērijs nav izpildīts – salīdzināmas rezultātīvo rādītāju vērtības nav noteiktas.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
1.4. Vai Pašvaldības budžeta dokumentos ir nodrošināta sasaiste ar attīstības plānošanu, norādot, kāds līdzekļu apjoms ir paredzēts katra uzdevuma izpildei noteiktā periodā?	Ir izstrādāti Pašvaldības budžeta sagatavošanas noteikumi un tajos noteikta precīza budžeta pieprasījumos iekļaujamā informācija no attīstības dokumentiem Ir sagatavots budžeta paskaidrojuma raksts, kurā pamatota līdzekļu piešķiršana konkrētu uzdevumu izpildei Budžeta pieprasījumos sniegtas atsaucis uz attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem, uzdevumiem	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – ir izstrādāts budžeta plānošanu reglamentējošs dokuments – kārtība, taču tajā nav noteikta budžeta pieprasījumos iekļaujamā informācija no attīstības dokumentiem. ☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – paskaidrojuma rakstā iekļaujamā informācija nav noteikta, un tajā nav pamatots katras jomas finansējuma apjoms gadam. ⊗ Kritērijs nav izpildīts – tāmēs nav norādītas atsaucis uz attīstības plānošanas dokumentos definēto rīcību ietvaros veicamajām aktivitātēm.
1.5. Vai Pašvaldība attīstības plānošanas dokumentos noteiktā kārtībā ir veikusi mērķu sasniegšanai veicamo uzdevumu izpildes uzraudzību un kontroli?	Pašvaldība ir noteikusi attīstības plānošanas sistēmas uzraudzības kārtību Uzraudzība ir īstenota saskaņā ar Pašvaldības noteikto kārtību	☑ Kritērijs ir izpildīts – ir noteikta uzraudzības kārtība. ☑ Kritērijs ir izpildīts – ir izvērtēts katrā gadā sasniegtais, sniegti secinājumi par attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas progresu.
2. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi iedzīvotājiem iespēju cieņpilni apbedīt aizgājēju, noorganizējot skaidru, vienkāršu procesu un ar to saistīto informāciju, kā arī ir nodrošinājusi kapsētu izmantošanai ērtu un pieejamu vidi?		
2.1. Vai Pašvaldība ir izstrādājusi kapsētu izmantošanu reglamentējošus iekšējos normatīvos aktus un tajos ir aprakstījusi visus iedzīvotājiem aktuālos ar kapsētu izmantošanu saistītos jautājumus (kapavietu iegūšana un apsaimniekošana, maksājumi, maksas pakalpojumi, pakalpojumu saņemšanas kārtība u.tml.)?	Ir izstrādāti jomu reglamentējoši saistošie noteikumi; ir noteikti maksas pakalpojumi – izstrādāts cenrādis Pašvaldība ir aprakstījusi iedzīvotājiem būtiskus kapsētu izmantošanas jautājumus: - kapavietu iegūšana; - kapavietu uzturēšana un	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – Pašvaldība ir pieņēmusi saistošos noteikumus, tomēr tajos noteiktie pienākumi netiek pildīti. Ir izstrādāts maksas pakalpojumu cenrādis. ☑ Kritērijs ir izpildīts – saistošajos noteikumos ir aprakstīti iedzīvotājiem būtiskie jautājumi.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
	apsaimniekošana, tajā skaitā nekoptu kapavietu aktēšana; - ar kapsētu izmantošanu saistīto maksājumu veidi un apmērs; - apbedīšanas kārtība	
2.2. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi visas ar kapsētu izmantošanu saistītās informācijas (saistošie noteikumi, pakalpojumu cenrāži, pakalpojumu saņemšanas kārtība u.c.) ērtu pieejamību?	Pašvaldības tīmekļa vietnē ir izveidota sadaļa par kapsētu apsaimniekošanu un izmantošanu / visa informācija ir pieejama sadaļā "Pakalpojumi"	☑ Kritērijs ir izpildīts – Pašvaldības tīmekļa vietnes sadaļā "Pakalpojumi" ir pieejama visa ar kapsētu apsaimniekošanu un izmantošanu saistītā informācija.
	Ar kapsētu izmantošanu saistīto maksas pakalpojumu cenrādis ir saistošo noteikumu pielikums	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – maksas pakalpojumu cenrādis nav saistošo noteikumu pielikums, tomēr tas ir pieejams Pašvaldības tīmekļa vietnē.
	Pašvaldības tīmekļa vietnē ir ērti pieejama VARAM izstrādātā kārtība "Miruso apbedīšana soli pa solim"	☑ Kritērijs ir izpildīts – Pašvaldības tīmekļa vietnē ir pieejama VARAM izstrādātā kārtība.
2.3. Vai Pašvaldība ir izveidojusi apbedījumu vietu un apbedīšanas uzskaites sistēmu un ir apzinājusi informāciju par kapsētās pieejamajām apbedījumu vietām, kā arī ir nodrošinājusi šīs informācijas publicitāti?	Pašvaldībā ir izveidots kapsētu plānojums, kurā norādītas apbedījumu vietas	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – plānojums nav izveidots visām kapsētām.
	Informācija par apbedījumu vietām un apbedītajiem ir pieejama	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – informācija par apbedījumiem ir pieejama pie kapu pārziņa pēc pieprasījuma.
	Ir noteikta apbedīšanas reģistrācijas kārtība	☑ Kritērijs ir izpildīts daļēji – saistošajos noteikumos ir noteikts apbedījumu reģistrēšanas pienākums, bet tas ne visās kapsētās tiek pildīts.
	Ir noteikta uzraudzība pār Pašvaldības kapsētās veiktajiem apbedījumiem	☒ Kritērijs nav izpildīts – saistošajos noteikumos noteikto pienākumu izpilde netiek uzraudzīta.
2.4. Vai Pašvaldības izveidotais regulējums un uzskaites sistēma ļauj izvērtēt Pašvaldības pieņemto lēmumu pamatotību?	Pašvaldība ir apkopojusi vēsturisko apbedījumu informāciju un apzinājusi pieejamo apbedījumu vietu skaitu	☒ Kritērijs nav izpildīts – Pašvaldība nav apkopojusi vēsturisko informāciju.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
	Pašvaldības apkopotā informācija ir izmantota lēmuma pieņemšanai par infrastruktūras attīstību kapsētās (teritoriju paplašināšana, kapliču būve)	⊗ Kritērijs nav izpildīts – Pašvaldība tās rīcībā esošos datus neizmanto lēmumu par kapsētu infrastruktūras attīstību pamatošanai.
2.5. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi kapsētu pieejamību, izveidojot un labiekārtojot apkārtējo vidi?	Pašvaldība ir izveidojusi ērtu un pieejamu vidi kapsētās, tajā skaitā, sakārtojusi pievedceļus, ierīkojusi auto stāvlaukumus, apgaismojumu, izveidojusi un uztur celiņu tīklu, ierīkojusi ūdens ņemšanas vietas, tualetes, kā arī nodrošinājusi atpūtas iespējas (soliņus)	⊙ Kritērijs ir izpildīts daļēji – vairākas Pašvaldības kapsētas ir tikai daļēji labiekārtotas.
3. Vai Pašvaldības rīcība ar finanšu līdzekļiem, nodrošinot kapsētu darbību un uzturēšanu, ir ekonomiski pamatota:		
3.1. vai Pašvaldībā ir nodrošināta atsevišķa kapsētu apsaimniekošanas izdevumu grāmatvedības uzskaitē?		
3.2. vai Pašvaldībā ir izstrādāta maksas pakalpojumu cenu noteikšanas un izdevumu sadales metodika?		
3.3. vai Pašvaldība ir veikusi ar kapsētu izmantošanu un uzturēšanu saistīto faktisko izdevumu kalkulāciju un tās noteiktās maksas pakalpojumu cenas atbilst faktiskajiem izdevumiem?		
3.4. vai Pašvaldība sniedz tikai tādus maksas pakalpojumus kapsētu jomā, kurus nevar nodrošināt tirgus, un pirms dalības uzsākšanas apbedīšanas pakalpojumu tirgū ir veiktas normatīvajā aktā ⁸³ noteiktās darbības?		
3.5. vai Pašvaldība veic precīzu ar kapsētu izmantošanu saistīto maksājumu uzskaiti un nodrošina atbilstošu ieņēmumu kontroli?		
3.6. vai Pašvaldība, paplašinot kapsētu teritoriju un veicot infrastruktūras objektu būvniecību, ir izvērtējusi ekonomiskuma aspektus – ietekmi uz Pašvaldības budžetu?		
	Ir nodrošināta kapsētu izdevumu uzskaitē atsevišķā funkcionālās klasifikācijas kodā	⊙ Kritērijs ir izpildīts – kapsētu izdevumu uzskaitē ir nodrošināta atsevišķā funkcionālās klasifikācijas kategorijā.
	Pašvaldībā ir izstrādāta maksas pakalpojumu cenu noteikšanas un izdevumu sadales metodika	⊗ Kritērijs nav izpildīts – metodika nav izstrādāta.
	Pašvaldība ir veikusi kalkulāciju ar kapsētu izmantošanu saistīto pakalpojumu faktisko izmaksu noteikšanai	⊙ Kritērijs ir izpildīts – 2016.gadā ir veikta izmaksu kalkulācija.
	Pašvaldības noteiktās maksas pakalpojumu cenas atbilst faktiskajiem izdevumiem	⊗ Kritērijs nav izpildīts – noteiktās kapličas pakalpojumu cenas neatbilst faktiskajiem izdevumiem.
	Pašvaldība nesniedz ar apbedīšanu saistītus	⊙ Kritērijs ir izpildīts – Pašvaldība nesniedz ar apbedīšanu saistītus

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
	pakalpojumus, kuri nav attiecināmi uz pašvaldību funkcijas ⁸⁴ izpildi	pakalpojumus.
	Pašvaldība ir izpildījusi normatīvajā aktā ⁸⁵ noteikto – ir veikusi izvērtējumu	Netiek vērtēts
	Pašvaldībā ir nodrošināta ieņēmumu kontrole – pakalpojumu sniedzēja uzskaites dati tiek regulāri salīdzināti ar grāmatvedības reģistriem	⊗ Kritērijs nav izpildīts – revīzijā tika konstatēts, ka dažādu reģistru dati nav salīdzināmi.
	Ir veikta alternatīvu analīze, kas ietver ekonomisko izvērtējumu, nosakot risinājumu iespējamo ietekmi uz Pašvaldības budžetu	⊗ Kritērijs nav izpildīts – Pašvaldībā nav veikta alternatīvu analīze.

Revīzijas metodes

Revīzijā izmantotas šādas galvenās metodes:

- ✓ analizēti jomas darbību reglamentējošie ārējie normatīvie akti, tajā skaitā kaimiņvalstīs, un Pašvaldības iekšējais normatīvais regulējums, kā arī par jomas darbību veiktie pētījumi;
- ✓ vērtēta Pašvaldības attīstības plānošanas sistēma, attīstības plānošanas sasaiste ar budžeta plānošanu, uzraudzības un kontroles sistēma;
- ✓ analizēta Pašvaldības plānoto jomas projektu izpilde;
- ✓ vērtēta ar jomu saistītā uzskaites sistēma Pašvaldībā;
- ✓ apsekota ar jomu saistītā infrastruktūra Pašvaldībā, veicot fotofiksāciju;
- ✓ analizēti Pašvaldības izdevumi jomas darbībai, pārbaudīti Pašvaldības uzrādītie izdevumu attaisnojuma dokumenti;
- ✓ intervēti Pašvaldības atbildīgie darbinieki;
- ✓ veikta pašvaldību anketēšana.

Revīzijas grupas vadītājs:
vecākais valsts revidents

J.Lielkalns

Revīzijas grupa:
valsts revidente

I.Vanaga

valsts revidents

valsts revidente juriste

valsts revidente juriste

P.Bricis

G.Rudzīte

B.Bebre

Termini un skaidrojumi

Saīsinājums / termins	Skaidrojums
Aktēšana	Nekoptu kapavietu apzināšana, apsekošana un akta noformēšana
Attīstības programma	Viesītes novada attīstības programma 2014.–2020.gadam (apstiprināta ar Viesītes novada domes 19.03.2014. lēmumu Nr.19)
MK	Ministru kabinets
Pašvaldība	Viesītes novada pašvaldība
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
SVID	Priekšrocību un trūkumu, kā arī ārējās vides iespēju un risku novērtēšana, izstrādājot organizācijas stratēģiju, no angļu val. – <i>SWOT (strengths, weaknesses, opportunities, threats) analysis</i> ⁸⁶
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

1.pielikums

Pašvaldību noteiktie obligāti veicamie maksājumi par kapsētu izmantošanu.

Pašvaldība	Līguma slēgšana	Vienreizēja maksa par vienvietīgas kapavietas piešķiršanu (euro, bez PVN)	Ikgadēja nomas maksa par kapavietu (euro, bez PVN)	Vienreizēja maksa par apbedīšanu (euro, bez PVN)	Vienreizēja maksa par kapavietas ierādīšanu dabā, uzmērīšanu (euro, bez PVN)
<i>Revīzijas izlasē iekļautās pašvaldības</i>					
Aglonas novads	—	—	—	—	—
Engures novads	—	—	—	—	—
Jūrmalas pilsēta	—	38,00	0,83 (par 1 m ²)	—	—
Kārsavas novads	—	—	—	—	—
Liepājas pilsēta	—	50,00	—	—	—
Ogres novads ⁸⁷	—	maksa par zemesgabala rezervēšanu kapavietai bez apbedījuma – 28,46 euro par vienu kvadrātmetru ⁸⁸	—	—	7,11 (novadā deklarētajiem) 14,22 (citur deklarētajiem)
Pļaviņu novads	—	—	—	—	7,00–21,00
Priekules novads	—	—	—	—	—
Rojas novads	—	—	—	—	—
Rūjienas novads	—	11,76	2,35 (par vienvietīgu kapavietu)	11,76	—
Viesītes novads	—	7,02	—	—	—

Pašvaldība	Līguma slēgšana	Vienreizēja maksa par vienvietīgas kapavietas piešķiršanu (euro, bez PVN)	Ikgadēja nomas maksa par kapavietu (euro, bez PVN)	Vienreizēja maksa par apbedīšanu (euro, bez PVN)	Vienreizēja maksa par kapavietas ierādīšanu dabā, uzmērīšanu (euro, bez PVN)
<i>Piemēri no revīzijas izlasē neiekļautām pašvaldībām</i>					
Alūksnes novads	–	–	–	33,06 par kapsētas pārziņa pakalpojumiem vienā apbedīšanas reizē ⁸⁹	–
Dobele novads	3,56	21,34 (novadā deklarētajiem) 45,00 (citur deklarētajiem)	–	4,27 (ieraksts apbedīto reģistrā, apbedījumu kartēšana)	5,69
Ikšķiles novads	–	28,46	–	–	7,11
Jaunpiebalgas novads	–	–	–	4,27 par jauna apbedījuma atkritumiem	–
Jelgavas pilsēta	2,85	21,34–99,60 (atkarībā no kapsētas)	–	14,23	–
Madonas novads	–	14,94 (apbedīšanas gadījumā) vai 44,82 (par kapa vietas iegūšanu uzturēšanā) ⁹⁰	–	–	–
Mazsalacas novads	10,10 (novadā deklarētām personām ⁹¹), 202,14 (pārējiem)	–	–	–	–

Atsauces

- ¹ Revīzijas izlasē iekļautas divas lielās pilsētas, pēc teritorijas lielākā novada pašvaldība, kā arī astoņas vidēji lielas un mazas novadu pašvaldības.
- ² Likuma "Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punkts.
- ³ MK 29.12.1998. noteikumi Nr.502 "Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika", MK 19.07.2005. noteikumi Nr.523 "Kārtība, kādā ievēd valstī vai izved no tās miruša cilvēka ķermeni, pārvadā, glabā, apbedī vai kremē no infekcijas slimības miruša cilvēka ķermeni un veic obligāto patologanatomisko izmeklēšanu diagnozes precizēšanai pēc slimnieka nāves", MK 27.03.2007. noteikumi Nr.215 "Kārtība, kādā veicama smadzeņu un bioloģiskās nāves fakta konstatēšana un miruša cilvēka nodošana apbedīšanai", MK 29.06.2010. noteikumi Nr.600 "Kremācijas noteikumi", MK 29.09.2009. noteikumi Nr.1114 "Noteikumi par dzīvnieku kapsētu iekārtošanas, reģistrācijas, uzturēšanas, darbības izbeigšanas un likvidēšanas kārtību un aizsargjoslu noteikšanas metodiku ap dzīvnieku kapsētām".
- ⁴ Likuma "Par pašvaldībām" 43.panta trešā daļa.
- ⁵ Skatīts: Igaunijā – Kapsētu likums (pieņemts 23.02.2011., ar grozījumiem, kas pieņemti 19.02.2014. un 18.02.2015.), Lietuvā – Mirstīgo atlieku apbedīšanas likums (pieņemts 20.12.2007., ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 01.12.2011.).
- ⁶ Viesītes novada domes 12.10.2016. lēmums Nr.2 (protokols Nr.14) "Par izmaiņām Viesītes novada pašvaldības kapsētu apsaimniekošanas pakalpojumos".
- ⁷ "Kapu saimniecības pakalpojumu cenas" (apstiprinājis 11.01.2017. SIA "Dobeles komunālie pakalpojumi" valdes loceklis).
- ⁸ Carnikavas novada pašvaldības aģentūras "Carnikavas Komunālserviss" sniegto maksas pakalpojumu Carnikavas kapsētā cenrādis (1.pielikums Carnikavas novada domes 20.04.2011. saistošajiem noteikumiem Nr.CND/SN/2011/8), Carnikavas novada domes 22.03.2017. saistošo noteikumu Nr.SN/2017/5 redakcijā).
- ⁹ Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta maksas pakalpojumu cenrādis (apstiprināts ar Rīgas domes 19.03.2013. lēmumu Nr.5964 (Rīgas domes 24.09.2013. lēmuma Nr.184 redakcijā)).
- ¹⁰ Maksa par kapavietas ierādīšanu nav noteikta revīzijas izlasē iekļautajās Aglonas novada, Engures novada, Kārsavas novada, Priekules novada un Rojas novada pašvaldībās.
- ¹¹ Rūjienas novadā, Jūrmalas pilsētā, Raunas novada Drustu pagastā, Kuldīgas pilsētā, Skrundas pilsētā un Olaines novadā.
- ¹² Piemēram: norādes, piebraucamie ceļi, auto stāvlaukumi, teritorijas apgaismojums, informācijas stendi, kapsētu celiņi, labierīcības, soliņi, atkritumu urnas, ērtas ūdens ņemšanas vietas, kapusvētku norises vietas aprīkojums.
- ¹³ <http://raim.gov.lv/cms/tiki-index.php?page=Municipality>, skatīts 17.07.2017.
- ¹⁴ PMLP dati
http://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/documents/Iedzivotaju%20reģistrs/07022017/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_s_kaits.pdf, skatīts 17.07.2017.
- ¹⁵ Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 7.panta otrās daļas 3.punkts.
- ¹⁶ PMLP dati uz 01.01.2012. un 01.01.2017. <http://www.pmlp.gov.lv/lv/sakums/statistika/iedzivotaju-registrs/arhivs.html> skatīts 17.07.2017.
- ¹⁷ <http://raim.gov.lv/cms/tiki-index.php?page=Datu+atlase>, skatīts 17.07.2017.
- ¹⁸ http://www.viesite.lv/?page_id=2541, skatīts 17.07.2017.
- ¹⁹ Saistošie noteikumi Nr.7 "Viesītes novada pašvaldības kapu un kapliču uzturēšana un izmantošana" (apstiprināti ar Viesītes novada domes 03.03.2010. lēmumu (protokols Nr.3, 4.#)).
- ²⁰ Viesītes novada pašvaldības kapsētu apsaimniekošanas 2015.gada budžeta izpilde, 2016.gada budžeta izpilde un 2017.gada budžeta plāns (apstiprinājis 18.01.2017. Viesītes novada pašvaldības domes priekšsēdētājs).
- ²¹ Viesītes novada pašvaldības Pamatlīdzekļu un mazvērtīgā inventāra saraksts.
- ²² MK 19.02.2013. rīkojums Nr.58 "Par Konceptiju par publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi". Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu valsts pārvalde sastāv no tiešās pārvaldes (Latvijas Republikas kā sākotnējās publiskās personas iestādes un amatpersonas) un pastarpinātās pārvaldes (atvasinātu publisku personu iestādes un amatpersonas (tajā skaitā pašvaldības kā atvasinātas publiskas personas iestādes un amatpersonas)). Tādējādi šajā dokumentā ar terminu "valsts pārvalde" tiek domāta gan tiešā valsts pārvalde, gan arī pašvaldības.
- ²³ VARAM izstrādātais "Publisko pakalpojumu sniegšanas rekomendējamais modelis", 2013.gads, http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ESper07_13/15120/?doc=13506, skatīts 18.07.2017.
- ²⁴ MK 06.03.2007. noteikumu Nr.171 "Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā" 11.3.apakšpunkts.

- ²⁵ Viesītes novada domes 12.10.2016. lēmums Nr.2 (protokols Nr.14) "Par izmaiņām Viesītes novada pašvaldības kapsētu apsaimniekošanas pakalpojumos".
- ²⁶ http://www.viesite.lv/?page_id=2768, skatīts 20.06.2017.
- ²⁷ Saistošie noteikumi Nr.7 "Viesītes novada pašvaldības kapu un kapliču uzturēšana un izmantošana" (apstiprināti ar Viesītes novada domes 03.03.2010. lēmumu (protokols Nr.3, 4.#)).
- ²⁸ http://viesite.lv/download/Normativie_akti/Kapsetas.pdf, skatīts 16.10.2017.
- ²⁹ Fotogrāfija no Valsts kontroles revidentu arhīva.
- ³⁰ VARAM izstrādātā "Metodiskā rokasgrāmata par pakalpojumu sniegšanas un kvalitātes jautājumiem", 2013.gads, <http://www.sif.gov.lv/nodevumi/nodevumi/3127/PPS%20rokasgramata%20v07a.pdf>, skatīts 07.04.2016.
- ³¹ Saistošie noteikumi Nr.7 "Viesītes novada pašvaldības kapu un kapliču uzturēšana un izmantošana" (apstiprināti ar Viesītes novada domes 03.03.2010. lēmumu (protokols Nr.3; 4.#)), 1.4.apakšpunkts.
- ³² Valsts kontroles un Pašvaldības 21.02.2017. intervijas protokols.
- ³³ Viesītes novada domes 12.10.2016. lēmums Nr.2 (protokols Nr.14) "Par izmaiņām Viesītes novada pašvaldības kapsētu apsaimniekošanas pakalpojumos".
- ³⁴ Skatīt "Viesītes pilsētas Jauno kapu kapličas reģistrācijas žurnāls, sāks 2.novembrī 2016.gadā".
- ³⁵ Valsts kontroles un Pašvaldības 21.02.2017. intervijas protokols.
- ³⁶ Skatīt "Līgumu par kapavietu ierādīšanu reģistrs".
- ³⁷ Norāda: 1 – pirmais apbedījums, 2 – pirmais virsapbedījums, 3 – otrs virsapbedījums.
- ³⁸ Saistošie noteikumi Nr.7 "Viesītes novada pašvaldības kapu un kapliču uzturēšana un izmantošana" (apstiprināti ar Viesītes novada domes 03.03.2010. lēmumu (protokols Nr.3; 4.#)), 4.3. un 4.10.apakšpunkts.
- ³⁹ Valsts kontroles un Pašvaldības 21.02.2017. intervijas protokols.
- ⁴⁰ Saistošie noteikumi Nr.7 "Viesītes novada pašvaldības kapu un kapliču uzturēšana un izmantošana" (apstiprināti ar Viesītes novada domes 03.03.2010. lēmumu (protokols Nr.3; 4.#)), 1.4.apakšpunkts.
- ⁴¹ Saistošie noteikumi Nr.7 "Viesītes novada pašvaldības kapu un kapliču uzturēšana un izmantošana" (apstiprināti ar Viesītes novada domes 03.03.2010. lēmumu (protokols Nr.3; 4.#)), 3.1.4.apakšpunkts.
- ⁴² Valsts kontroles un Pašvaldības 21.02.2017. intervijas protokols.
- ⁴³ Saistošie noteikumi Nr.7 "Viesītes novada pašvaldības kapu un kapliču uzturēšana un izmantošana" (apstiprināti ar Viesītes novada domes 03.03.2010. lēmumu (protokols Nr.3; 4.#)), 3.2.2. un 3.2.3.apakšpunkts.
- ⁴⁴ Saistošie noteikumi Nr.7 "Viesītes novada pašvaldības kapu un kapliču uzturēšana un izmantošana" (apstiprināti ar Viesītes novada domes 03.03.2010. lēmumu (protokols Nr.3; 4.#)), 4.1.apakšpunkts.
- ⁴⁵ Saistošie noteikumi Nr.7 "Viesītes novada pašvaldības kapu un kapliču uzturēšana un izmantošana" (apstiprināti ar Viesītes novada domes 03.03.2010. lēmumu (protokols Nr.3; 4.#)), 3.1.5.apakšpunkts.
- ⁴⁶ Viesītes novada pašvaldības Investīciju plāns 2014.–2020.gadam (aktualizēts ar Viesītes novada domes 18.01.2016. lēmumu Nr.17 (protokols Nr.1)), 40.projekts, 11.lpp., un 99.projekts, 21.lpp.
- ⁴⁷ Pašvaldības 03.07.2017. vēstule Nr.3-3.2/112e.
- ⁴⁸ Fotogrāfija no Valsts kontroles revidentu arhīva.
- ⁴⁹ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 3.panta otrā daļa, 4.pants, 6.panta otrā un trešā daļa, MK 14.10.2014. noteikumu Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" 22.–24.punkts, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.pants.
- ⁵⁰ Apstiprināta ar Viesītes novada domes 06.02.2013. lēmumu (protokols Nr.2, 2.punkts).
- ⁵¹ Apstiprināta ar Viesītes novada domes 19.03.2014. lēmumu Nr.19.
- ⁵² Attīstības programma Gala redakcija (2014.), Tabula 3. "Rīcības plāns 2014.–2020.gadam" (apstiprināts ar Viesītes novada domes 19.03.2014. lēmumu Nr.19.), RV3.5.: Ainavu un vides kopšana, U19.: Ainavu un publiskās ārtelpas labiekārtošana, 56.rīcība, 20.lpp.
- ⁵³ Viesītes novada pašvaldības Investīciju plāns 2014.–2020.gadam (aktualizēts ar Viesītes novada domes 18.01.2016. lēmumu Nr.17 (protokols Nr.1)), 40.projekts, 11.lpp., un 99.projekts, 21.lpp.
- ⁵⁴ Attīstības programma Gala redakcija (2014.), Pašreizējās situācijas raksturojums (apstiprināts ar Viesītes novada domes 19.03.2014. lēmumu Nr.19.), Infrastruktūras SVID, 59.lpp.
- ⁵⁵ Attīstības programma Gala redakcija (2014.), Pašreizējās situācijas raksturojums (apstiprināts ar Viesītes novada domes 19.03.2014. lēmumu Nr.19.), Infrastruktūra, Kapsētu apsaimniekošana, 58.lpp.
- ⁵⁶ Attīstības programma Gala redakcija (2014.), Tabula 3. "Rīcības plāns 2014.–2020.gadam" (apstiprināts ar Viesītes novada domes 19.03.2014. lēmumu Nr.19.), 56.rīcība, 20.lpp.
- ⁵⁷ Attīstības programma Gala redakcija (2014.), Pašreizējās situācijas raksturojums (apstiprināts ar Viesītes novada domes 19.03.2014. lēmumu Nr.19.), Infrastruktūra, Kapsētu apsaimniekošana, 58.lpp.

- ⁵⁸ Attīstības programma, Viesītes novada rīcības plāns (2017.–2019.) ilgtermiņa prioritāšu sasniegšanai (aktualizēts ar Viesītes novada domes 20.07.2017. lēmumu (protokols Nr.13, 20.punkts)), 79.rīcība, 13.lpp.; Attīstības programma, Viesītes novada pašvaldības investīciju plāns 2017.gadam (aktualizēts ar Viesītes novada domes 20.07.2017. lēmumu (protokols Nr.13, 20.punkts)), 44.projekts, 6.lpp.
- ⁵⁹ Attīstības programma Gala redakcija (2014.), Tabula 3. "Rīcības plāns 2014.–2020.gadam" (apstiprināts ar Viesītes novada domes 19.03.2014. lēmumu Nr.19.), 56.rīcība, 20.lpp.
- ⁶⁰ Attīstības programma, Viesītes novada rīcības plāns (2017.–2019.) ilgtermiņa prioritāšu sasniegšanai (aktualizēts ar Viesītes novada domes 20.07.2017. lēmumu (protokols Nr.13, 20.punkts)), 19.rīcība, 5.lpp.
- ⁶¹ Viesītes novada pašvaldības Investīciju plāns 2014.–2020.gadam (aktualizēts ar Viesītes novada domes 18.01.2016. lēmumu Nr.17 (protokols Nr.1)), 99.projekts, 21.lpp.
- ⁶² Viesītes novada pašvaldības Investīciju plāns 2014.–2020.gadam (aktualizēts ar Viesītes novada domes 18.01.2016. lēmumu Nr.17 (protokols Nr.1)), 40.projekts, 11.lpp.
- ⁶³ Viesītes novada pašvaldības investīciju plāns 2017.gadam (aktualizēts ar Viesītes novada domes 20.07.2017. lēmumu (protokols Nr.13, 20.punkts)), 4.projekts, 2.lpp.
- ⁶⁴ Attīstības programma Gala redakcija (2014.), Ieviešanas uzraudzības plāns (apstiprināts ar Viesītes novada domes 19.03.2014. lēmumu Nr.19), 37.lpp.
- ⁶⁵ Ikgadējais "Viesītes novada attīstības programmas 2014.–2020.gadam" ieviešanas uzraudzības ziņojums Nr.1 par 2014.gadu (apstiprināts ar Viesītes novada domes 15.04.2015. lēmumu Nr.10 (protokols Nr.5)), 12.–13.lpp.
- ⁶⁶ Ikgadējais "Viesītes novada attīstības programmas 2014.–2020.gadam" ieviešanas uzraudzības ziņojums Nr.2 par 2015.gadu.
- ⁶⁷ Ikgadējais "Viesītes novada attīstības programmas 2014.–2020.gadam" ieviešanas uzraudzības ziņojums Nr.3 par 2016.gadu (apstiprināts ar Viesītes novada domes 29.06.2017. lēmumu Nr.11 (protokols Nr.11)), 20.lpp.
- ⁶⁸ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.panta pirmā daļa.
- ⁶⁹ Pašvaldības 03.07.2017. vēstule Nr.3-3.2/112e.
- ⁷⁰ Kārtība "Par Viesītes novada pašvaldības budžeta izstrādāšanu, apstiprināšanu, izpildi un kontroli" (apstiprināta ar Viesītes novada domes 22.05.2013. lēmumu (protokols Nr.8, 22.punkts)), 2.5.3., 2.8.6., 2.9. un 4.5.apakšpunkts.
- ⁷¹ Skatīt, piemēram, Viesītes novada pašvaldības Saimniecības nodaļas budžeta funkcionālajā kategorijā 06.100 Kapsētu apsaimniekošana 2017.gadā plānotos izdevumus.
- ⁷² Viesītes novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr.2015/1 "Par Viesītes novada pašvaldības 2015.gada budžetu" (apstiprināti ar Viesītes novada domes 28.01.2015. lēmumu (protokols Nr.2, 1.punkts)), pielikums Nr.8 "Paskaidrojums Viesītes novada pašvaldības budžetam 2015.gadam".
- ⁷³ Viesītes novada pašvaldības Investīciju plāns 2014.–2020.gadam (aktualizēts ar Viesītes novada domes 18.01.2016. lēmumu Nr.17 (protokols Nr.1)), 40.projekts, 11.lpp.
- ⁷⁴ Pašvaldības 03.07.2017. vēstule Nr.3-3.2/112e.
- ⁷⁵ Viesītes novada domes 12.10.2016. lēmums Nr.2 (protokols Nr.14) "Par izmaiņām Viesītes novada pašvaldības kapsētu apsaimniekošanas pakalpojumos".
- ⁷⁶ Viesītes novada domes 12.10.2016. lēmums Nr.2 (protokols Nr.14) "Par izmaiņām Viesītes novada pašvaldības kapsētu apsaimniekošanas pakalpojumos", pielikums "Kapsētas apsaimniekošanas maksas aprēķins 2016.gadā".
- ⁷⁷ Valsts kontroles un Pašvaldības 21.02.2017. intervijas protokols.
- ⁷⁸ Viesītes novada domes 15.09.2017. elektroniskā pasta vēstule.
- ⁷⁹ Likuma "Par grāmatvedību" 2.pants.
- ⁸⁰ "Viesītes pilsētas Jauno kapu kapličas reģistrācijas žurnāls, sākts 2.novembrī 2016.gadā".
- ⁸¹ Skatīt, piemēram, Viesītes novada pašvaldības kvītis VN Nr.115426, VN Nr.115428.
- ⁸² Viesītes novada pašvaldības kases ieņēmumu orderu reģistrs 01.01.2016.–31.12.2016.
- ⁸³ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pants.
- ⁸⁴ Gādāt par kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošanu un uzturēšanu.
- ⁸⁵ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pants.
- ⁸⁶ Ekonomikas un finanšu vārdnīca. Rīga: Apgāds Norden AB – 2003., 350.lpp.
- ⁸⁷ Spēkā tikai Ogres pilsētā.
- ⁸⁸ Noteikts rezervējamās kapavietas platības ierobežojums – līdz 12 kvadrātmetriem.
- ⁸⁹ Šāds maksājums noteikts tikai Alūksnes pilsētas kapsētās.
- ⁹⁰ Personām, kuras vecākas par 65 gadiem ar mērķi, lai šajā kapavietā tiktu apglabāta šī persona.
- ⁹¹ Kā arī personām, kurām kapsētā apbedīti radinieki.